

MAGNA

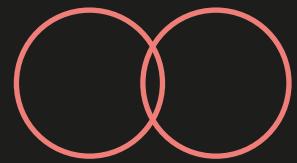
OPERA

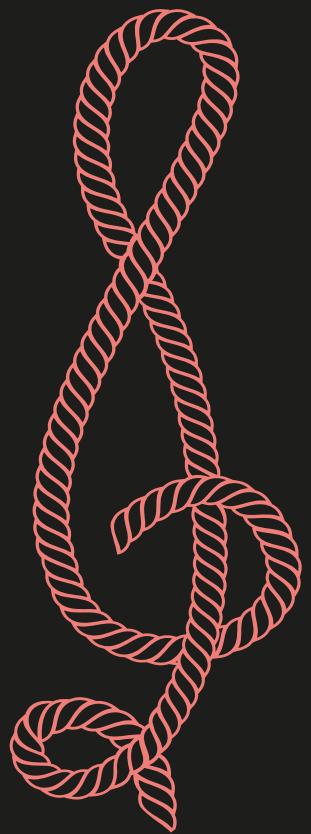
Vodič za biblijsko proučavanje Pjesme nad pjesmama

VÍCTOR ARMENTEROS

SALOMON I SULAMKA

I AKO TKO UDARI NA JEDNOGA,
DVOJICA ĆE MU SE OPRIJETI;
I TROSTRUKO SE UŽE NE KIDA BRZO.

PROPOVJEDNIK 4,12

Š T O O V O

R A D I

U

Biblji?

U V O D

Čak i u globaliziranom svijetu kao što je naš, tabui i dalje utječu na naš način razmišljanja. Neki od tih tabua mogu se oblikovati u stereotip – bio on stvaran ili ne – i postati prepreka u našem razumijevanju drugih. Govorilo se o tome ili ne, neki drugi tabui osakačuju naše misli predrasudama. I upravo se to događa s *Pjesmom nad pjesmama*, čak i u današnje vrijeme. Otvaramo Bibliju očekujući priče koje će nas voditi i služiti nam kao uzor; ili himne koje podižu naš duh i dotaknu nas; ili, u mnogo slučajeva, norme koje prostiru put pred nama. Ne očekujemo da ćemo naći knjigu koja nam govori o svakodnevnoj ljubavi, sa svim svojim sumnjama i strastima, pohvalama i sukobima, seksualnom intimom i dvosmislenim jezikom. Pa ipak, ona je tu, u Bibliji. I tu je s razlogom. Ništa se u Bibliji ne nalazi stoljećima a da ne poboljšava naše shvaćanje svijeta i Boga. Ništa.

Mudar kakav jest, Salomon voli preispitivati naše stereotipe, tako da si možemo dopustiti nova stajališta. On to postiže prikupljanjem mnoštva poslovica u *Mudrim izrekama* (neke su njegove vlastite, no mnoge potječu od drugih autora), omogućavajući nam da vidimo druge verzije Istine koje žive u ljudskim poslovicama. Isto se događa s knjigom *Qohelet* (Propovjednik), gdje on sve preispituje kako bismo mogli bolje razumjeti Jedinoga (svemogućeg, sveznajućeg, sveprisutnog Boga koji voli sve) i poštovanje koje Mu dugujemo. A osobito u *Pjesmi nad pjesmama*, gdje skreće našu pozornost na iskrenu, prirodnu ljubav jednoga para (čak – ako pažljivo upotrijebimo simbole – na Božju ljubav

prema Njegovu narodu). Ljubav koja je toliko prirodna i iskrena da raspršuje naše umjetne i proturječne tabue. Nema sumnje da je Salomon znao mnogo o umjetnim i neusklađenim „ljubavima“, ali u toj suprotnosti između života i promišljanja, ostavio nam je nevjerojatno divnu knjigu o stvarnoj ljubavi. Bez Platona, Disneyja i Netflix-a. Životnu ljubav. Zato i jest u Bibliji.

Kako je to učinio? Dakle, nije izabrao tweetove svoga vremena (*Mudre izreke*) ni filozofske spise (*Propovjednik*). Umjesto toga, izabrao je **pravoga** dobitnika Grammyja i stvorio glazbeno remek-djelo. Za neke, one najreligiozne, to je oratorij; za druge, najobrazovanije, to je opera; za one koji vole film i kazalište, jednostavno je mjuzikl. Za nas žanr nije bitan. Važno je da je izraz ljubavi između dvoje ljudi u obliku pjesme i poezije. Tko nikada nije napisao neku ljubavnu pjesmu? Još nisi? Oprosti, ali onda si propustio iskustvo koje je toliko strastveno koliko je i neugodno (pišem ovo za one pragmatične među vama koji su u nekom trenutku ipak bili preplavljeni ljubavlju, a radije bi to zaboravili).

Razrežimo pizzu

Kada pozovemo prijatelje na *pizzu*, uvijek se suočavamo s istom dvojbom: kako da razrežemo *pizzu*? Jer neki će pojesti pola *pizza*, a drugi (obično žene) siti su od maloga komada. Tako je teško

razrezati pizzu tako da usreći sve! Šalu na stranu, kada pokušavamo „razrezati“ biblijske knjige, događa se nešto slično. Svatko za stol donosi svoju predrasudu i interpretaciju. Moj „komad“ knjige *Pjesme nad pjesmama* možda neće zadovoljiti sve. No drugi put bit će bolje. Zasad imam sljedeći prijedlog:

1. Najljepša pjesma (Pjesma nad pjesmama 1,1):
Bolja od svih drugih
2. Moj suncem okupan užitak (Pjesma nad pjesmama 1,2-11):
Najveća ljepota
3. Komplimenti (Pjesma nad pjesmama 1,12 – 2,7):
Najbolja ljubav
4. Proljetni susreti (Pjesma nad pjesmama 2,8-13 / 2,14 – 3,5):
Najčišća vrsta ljubavi
5. Kraljevsko vjenčanje (Pjesma nad pjesmama 3,6-11):
Najunosniji ugovor
6. Prelijepo (Pjesma nad pjesmama 4,1 – 7,9):
Najbolji projekt
7. Ljubavne riječi (Pjesma nad pjesmama 7,10 – 8,14):
Najbolje riječi

Zašto ovakva podjela? Iz jednostavnog razloga: podijelit ćemo *Pjesmu nad pjesmama* u manje komade da se ne bismo predozirali znanjem. Na taj način, komad po komad, ova biblijska pizza bolje će ući u naš sustav razmišljanja.

Posebna knjiga za posebne ljude

Mnogo ljudi daje svoje mišljenje o *Pjesmi nad pjesmama*. No većina se neće usudititi reći – kao neki Židovi iz 1. stoljeća – da ne treba biti dio kanona, ali ipak je smatraju drugorazrednom

knjigom. Nisu u pravu jer ne postoji mnogo stvari koje su sličnije Božjoj ljubavi od zdrave i iskrene ljubavi jednoga para. Naravno, ljudi smo i kao takvi činimo pogreške. Međutim, također je jasno da snaga takve ljubavi nadilazi mnoge prepreke. Ne dajte se prevariti pričom o kratkotrajnoj ljubavi s nula idealja. Zaslужujete bolje: novo izdanje *Najljepše pjesme* u vlastitom životu.

Mislim da je došlo vrijeme da se udubimo u *Pjesmu nad pjesmama* (najbolji prijevod naslova ove knjige bio bi *Najljepša pjesma*) s ciljem da se pozabavimo našim tabuima, bilo da su zasnovani na stereotipima ili predrasudama. Zašto? Jer smo stvoreni da volimo i bilo bi dobro da vidimo što Biblija govori o tom fenomenu. Napokon, to je tema o kojoj pjevamo, zbog koje plačemo i u kojoj toliko uživamo da zaslužuje bar djelić našega vremena. Slažete li se?

Dobro došli na izvedbu *Najljepše pjesme*! Zabava i endorfin su zajamčeni. Slobodan ulaz i sretan kraj za sve!

Sadržaj

Vodič za biblijsko proučavanje
Pjesme nad pjesmama
VÍCTOR ARMENTEROS

01	O autoru	
02	Kako najbolje iskoristiti ovaj vodič za proučavanje	/07
03	PRVO POGLAVLJE BOLJA OD SVIH DRUGIH	/08
04	DRUGO POGLAVLJE NAJVEĆA LJEPOTA	/10
05	TREĆE POGLAVLJE NAJBOLJA LJUBAV	/18
06	ČETVRTO POGLAVLJE NAJČIŠĆA VRSTA LJUBAVI	/26
07	PETO POGLAVLJE NAJUNOSNIJI UGOVOR	/34
08	ŠESTO POGLAVLJE NAJBOLJI PROJEKT	/42
09	SEDMO POGLAVLJE NAJBOLJE RIJEĆI	/50
10	OSMO POGLAVLJE NAJBOLJE OD NAJBOLJEGA	/58
11	Impresum	/66
12	Bilješke	/78
		/79

O AUTORU

Victor M. Armenteros ima doktorat iz semitske filologije (Sveučilište Granada) i iz teologije Staroga zavjeta (Adventističko sveučilište River Plate, Argentina), kao i magisterij iz obrazovanja (Sveučilište Deusto, Španjolska). Više od dva desetljeća predavao je na Adventističkom koledžu Sagunto u Španjolskoj i na Adventističkom sveučilištu River Plate u Argentini, gdje je bio akademski prorektor. Trenutno je dekan Adventističkog koledža Sagunto, gdje također i predaje. Služi i kao ravnatelj Odjela za obrazovanje u Španjolskoj uniji crkvenih konferencija.

Život dijeli s Esther Sánchez – radošću njegova srca – koja također ima doktorat iz teologije. Oboje uživaju u putovanjima, kreativnom kuhanju i čitanju svega što im dođe pod ruku.

KAKO NAJBOLJE ISKORISTITI OVAJ VODIČ ZA PROUČAVANJE

PRVI PRIJEDLOG / MOLITVA

„Molitva je otvaranje srca Bogu kao prijatelju.“¹ Najbolja stvar koju možeš učiniti na početku ovoga putovanja o ljubavi i odnosima jest da pozoveš Boga da bude dio toga. Svako poglavje započni usrđnom molitvom. Budi iskren prema Bogu glede svojih očekivanja i želja. Podijeli s Njim svoje borbe i bol. Pozovi Svetoga Duha da otvorи tvoje oči za ono što trebaš naučiti o ovoj važnoj temi. Zamoli Boga da utječe na tvoje srce kako bi ovo proučavanje rezultiralo tvojim rastom. Učini vrijeme molitve s Bogom posebnim. Upotrijebi tihu molitvu, vodi molitveni dnevnik, osnuj molitvenu grupu, zapisuj svoje molitve kaligrafijom... Mogućnosti su beskrajne. Izaberis način koji tebi najbolje pomaže u komunikaciji s Bogom.

DRUGI PRIJEDLOG / DNEVNIK

Zauzmi aktivni pristup s namjerom da što više naučiš o Pjesmi nad pjesmama. Upotrijebi dnevnik ili bilježnicu u koju ćeš zapisivati kako te Bog (i Sveti Duh) nadahnjuće dok čitaš ili slušaš tekst. Ne-moj samo primati; reagiraj i odgovori na misli koje se iznose. Pretvorih ih u vlastite riječi. Zapiši svoje zaključke i ključne pouke, kao i svoja pitanja. Ako si kreativna osoba, učini korak dalje i vježbaj kaligrafiju, crtaj, skladaj...

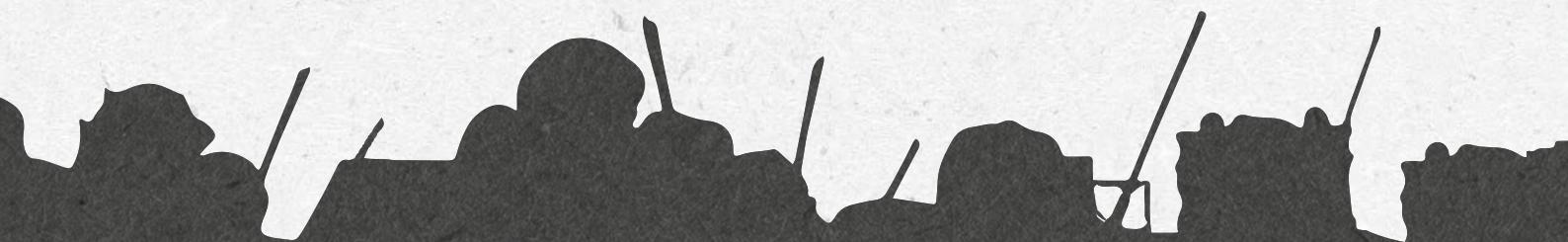
TREĆI PRIJEDLOG / MOLITVA DANA

U svakom poglavljiju cilj molitve dana jest da usredotočiš svoje vrijeme molitve na temu dana. Ta kratka molitva nakon glavnog teksta treba te potaknuti da pozoveš Svetoga Duha da u tvome životu djeluje na poseban način. Možeš je upotrijebiti kao tihu molitvu, zajedničku, napisanu, kaligrafiju... Mi trebamo Boga uz sebe, a molitva je način na koji komuniciramo s Njim. Počni i završi s molitvom.

ČETVRTI PRIJEDLOG / PITANJA

Pitanja na kraju svakog poglavљa mogu se upotrijebiti za osobno razmišljanje ili razgovor u skupini, s nadom da te čak potaknu da postaviš više svojih pitanja. Ako se to događa u skupini, uvijek budi pun poštovanja i ljubavi prema drugima. Aktivno slušaj i obazrivo iskaži svoje stavove.

PETI PRIJEDLOG / ISTRAŽI DUBLJE

Ovaj dio poziva te da započneš dublje proučavanje. Dnevnik, bilježnica ili aplikacija Bilješke na tvome mobitelu bit će ti od koristi. Također je dobro potražiti savjet u biblijskim komentarima i rječnicima. Zatraži preporuke od svoga pastora, vođe mlađih ili mentora. Cilj je da u ovom proučavanju postaneš aktivan učenik kako bi iz proučavanja izvukao najviše. Ovaj dio možeš uraditi sâm ili s prijateljima. U ovome dijelu naći ćeš dodatne biblijske tekstove za čitanje, kao i pitanja, prijedloge za istraživanje, savjete za molitvu i citate za razmišljanje.

ŠESTI PRIJEDLOG / OSOBNI IZAZOV

Bibliju treba primjenjivati. Nema je smisla čitati, a ne biti dotaknut ili promijenjen. Neizostavno mora uslijediti djelovanje. Ovaj dio ima za cilj pomoći ti da provedeš u djelo ključnu misao iz teksta.

SEDMI PRIJEDLOG / AKTIVNOSTI

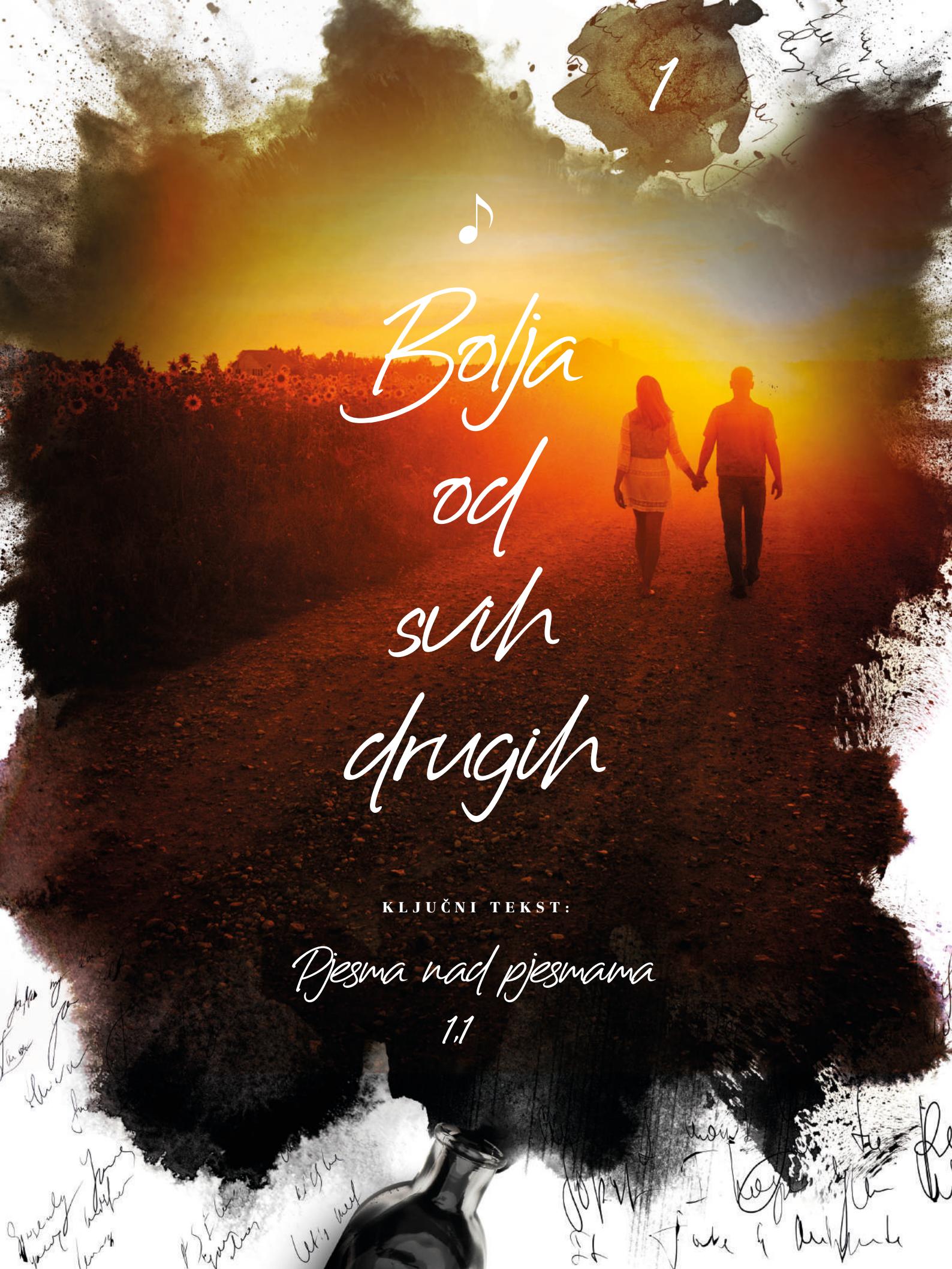
Svako poglavje sadrži dvije ili tri aktivnosti koje se mogu upotrijebiti u skupinama za probijanje leda ili kao interaktivni način za obradu ključne misli u tekstu. Mogu se odlično upotrijebiti u skupinama mlađih, malim skupinama, aktivnostima mlađih, na izletima itd. One pomažu u predstavljanju svakoga poglavlja ili mogu biti izazov za skupinu na kraju.

UKLJUČI SE I TI!

Uvijek nastojimo naći najbolje materijale za vas. Obavijesti nas o tome što misliš o ovome materijalu na sljedećoj poveznici:

<https://bit.ly/MagnaOperaSurveyCRO>

A couple is walking hand-in-hand through a sunflower field at sunset. The sky is filled with warm orange and yellow hues. In the background, there's a small building and some trees. The overall atmosphere is romantic and peaceful.

Bojja od svih drugih

KLJUČNI TEKST:

Pjesma nad pjesmama

1.1

*Salomonova Pjesma
nad pjesmama.*

PJESMA NAD PJEŠMAMA I.I

Pisanje pjesama ili skladanje ljubavnih pjesama seže daleko u prošlost. Kažu da je prvu ljubavnu pjesmu u povijesti (iako se ne slažem u potpunosti; ja podržavam Postanak 2) napisala svećenica boginje Inanne svom voljenom kralju Su-Sinu. To nas vraća u sumersko vrijeme prije otprilike 4000 godina. Pjesma glasi ovako:

*Mladoženjo, dragi mojemu srcu,
Božanska je traža ljestvica, nedeni.
Love, dragi srcu mojemu,
Božanska je traža ljestvica, nedeni.*

Pogledaj ti to! Izgleda kao da je netko preduhitrio Mariah Carey prije mnogo godina. A prva ljubavna pjesma (zapravo, prva pjesma za koju imamo notni zapis) hurijska je himna (ne, nije tako nazvana jer su konstantno govorili „hura“) boginji Nikal 3400 pr. Kr. Otad je napisano više od sto milijuna ljubavnih pjesama. Zašto toliko

mnogo? Vrlo jednostavno. Jer nam je ljubav važna. Stalo nam je da funkcioniра, a stalo nam je i kada ne funkcioniра. Jedno od najvećih očekivanja svakoga ljudskog bića jest naći bolju polovicu!² Uz to, ljubav je vrijedna da se pretvori u ljepotu riječi i melodije. Čak nas i najtužnije pjesme o slomljenom srcu duboko dirnu. I tu ne možemo ništa! Stvoreni smo da volimo i budemo voljeni.

Kako bismo trebali birati najbolju od svih ljubavnih pjesama? Koja bi bila broj jedan na HMA ljestvici (*Humanity Music Awards*)? Taylor Swift? Ariana Grande? Stevie Wonder? Elvis Presley? Ivan od Križa? Gaj Valerije Katul? Chester Beatty?³ Zapravo nitko od navedenih. „HMA dobiva... Salomon.“ Iz Biblije? Tako je, Salomon iz Biblije. Salomonova *Pjesma nad pjesmama* reprezentativno je glazbeno djelo o ljubavi. Nadahnula je mnoge romane, kazališna djela i filmove, osobito u 20. stoljeću, kada je romantičan odnos bio u modi. Danas je njezin sadržaj doveden u pitanje jer se stavovi kao ekskluzivnost, vjernost, jednakost, slobodna volja, trajna ljubav i brak žestoko preispituju. „*Nova ljubav*“ pokazuje više tolerancije nego poštovanja, više jednakosti nego dopunjavanja, više seksualnosti nego intimnosti. Te varijacije sprječavaju nas da shvatimo dublje niti *Pjesme nad pjesmama*. Trebamo prepoznati prave „kodove“ da bismo mogli uživati u ovoj predivnoj knjizi ili, da tako kažem, *Najljepšoj pjesmi*.

Priča sa zapadne strane

Priča sa zapadne strane prvi je put izvedena 1957. godine u kazalištu Winter Garden u Broadwayu. Bila je to adaptacija drame *Romeo i Julija* Williama Shakespearea (objavljene 1597., zamislitelj!). Kao i u engleskoj tragediji, dvoje mladih tinejdžera različitog društveno-ekonomskog podrijetla zaljubljuju se. Tony (Romeo) bori se za ljubav Marije (Julije) unatoč Jetovima (Montecchi) i Sharcovima (Capuletti). Djelo postaje toliko popularno da se nastavlja izvoditi u mnogim zemljama čak do današnjih dana (uskoro izlazi novi film Stevena Spielberga).

Uspjeh djela pokazuje nam kako prava ljubav nije ograničena rasom, kulturom ili društvenim statusom. Ljudi doista vole ovaku vrstu ljubavi koja pobjeđuje sve prepreke – toliko da mnoge današnje sapunice temelje svoj uspjeh na naporima koje netko tko je društveno irelevantan čini da bi osvojio ljubav „plemenitih“ ili drugih bolje stojećih ljudi. Ljudi žele vrstu ljubavi koja ti „daje“ nekoga tko je **bolji od svih drugih**.

Dakle, o tome se radi u *Pjesmi nad pjesmama* ili, mogli bismo reći, u *Priči s istočne strane*. To je istočnačka priča o ljubavi između lijepog monarha (sjetite se da je njegov otac David bio plavi ljepotan) i skromne seoske djevojke. Priča o ljubavnicima, pravim prijateljima, prijateljicama koji nisu baš tako dobre prijateljice (naposljetku, te su djevojke pokušale ukrasti Sulamkina dečka) i o mnogim ljudima koji su imali nešto reći – čekajte malo, postoji li išta suvremenije? Ova je priča u starozavjetna vremena bila toliko fascinantna da se običavala čitati tijekom Pashe, kada su polja cvjetala i oslobađale se mladenačke strasti. Knjigu se toliko cijenilo da je nadišla stvarnu priču i postala usporedbom za ljubav između Boga i Njegova naroda.

Prva ljubav

Već znamo da je Salomon bio slab na ženski spol, no to nije oduvijek bio slučaj. Prije nego što se upustio u krivu dinamiku, iskusio je spektakularnu prvu ljubav. A ta je prva ljubav slijedila uzor prvog para na ovome svijetu, Adama i Eve. Pogledajte neke detalje:

› **Dva imena, jedan korijen.** Protagonist *Pjesme nad pjesmama* zove se Šelomoh (Salomon), a njegova ljubav Šelomit (Sulamka). Oba izraza dolaze od riječi „Šalom“, koja uz „mir“ ima veze s „potpunosti“. Na što vas to podsjeća? Da, naravno, na prvog čovjeka (Iš) i prvu ženu (Išah). Dva imena, muško i žensko, dijele isti korijen. Je li to slučajno? Ne bih rekao.

Jeste li primijetili kako su ljubavnici skloni promjeniti ime svoje drage osobe – naročito u intimnom okruženju? Većinom koriste nježne nadimke. Neki su vrlo slatki (šećeru, medeni, kolačići), drugi imaju veze s prirodom (sunce) i životinjama (medo, maco, pile) i, meni najdraži, neki dolaze iz pop-kulture (Barbi, Superman, Rambo). Posebno ime dajemo nečemu što nam je važno na poseban način. Prilično sam siguran da bi Salomon svoju Sulamku oslovio s „moj suncem ljubljeni užitak“ (o tome ćemo više reći nešto kasnije) jer je na najnježniji način osjećao da je ona bila netko tko ga je učinio potpunim. U korijenu njegovih emocija bila je prava ljubav.

„Jeste li primjetili kako su
jubavnički kloni promijeniti ime
svoje drage osobe – naročito
u intimnom okruženju?“

- › **Iz edenskoga vrta u jeruzalemske vrtove.** Knjiga stalno crpi iz seoskog i poljodjelskog slikovitog govora. Ljepota se povezuje sa životnjama, cvijećem i voćem. To nama zvuči čudno jer dolazimo iz urbane sredine i sve što razumijemo su *gadgeti* i *selfiji*. Naš odnos s povrćem i voćem ograničen je na naše odlaske u supermarket, a najviše na naše pokušaje u urbanom vrtu s nekoliko rajčica i salatom. Jezik *Pjesme nad pjesmama* vraća nas ljepoti edenskoga vrta. Možda su zato u Isusovo vrijeme mnogi Židovi smatrali da je to bila najbolja knjiga Tanakha (hebrejske Biblije).

Istu stvar nastavljamo i mi činiti usprkos sporadičnoj vezi s prirodom. Podijelit ću s vama kao primjer neke izraze koje sam pronašao na Pinterestu:

- „Boje su osmjesi prirode.“ (Leigh Hunt)
- „Duboko u svome korijenu sve cvijeće drži svjetlost.“
(Theodore Roethke)
- „Ako unutra nosite sunce, nije važno ako vani kiši.“
(nepoznat)

A što mislite o pjesmi Clairel Estévez:

U divljinu

Povedi me negdje gdje je predivno.

Na mjesto

Gdje priroda još uvijek diše – puna života.

Zaplešimo uz zvuk zrikavaca.

Dok potpuni mrak

prostire zvijezde.⁴

Može li biti da nam nesvesno i dalje nedostaje edenski vrt? Mislim da da. Unutra, u najdubljem dijelu našega bića, osjećamo nostalgiju za svijetom za koji smo bili stvoreni, kao i za ljubavnim odnosom koji je tamo otpočeo.

› **Postoje zajedničke vrijednosti s Postankom 2.** Određena načela o kojima čitamo u priči o Adamu i Evi pojavljuju se u *Pjesmi nad pjesmama*. Na primjer, komplementarnost prvih ljudi rezultira jednakošću (oni nisu samo na istoj razini nego takoder jednaki po mogućnostima). U *Pjesmi nad pjesmama* nije važno odakle si ili u kakvom si stanju; važno je biti sposoban voljeti jedno drugo na istoj razini.

› **U prvim trima poglavljima Postanka** nalazimo mnoga načela koja se kasnije razvijaju u različitim dijelovima Biblije. Mnoga su od tih načela koja su zabilježena prije pojave grijeha bezvremenska načela. Drugim riječima, ona su dio našeg dizajna, bez obzira na to u kakvu smo stanju. Ljubav para jedno je od tih načela. O tome svjedoči *Pjesma nad pjesmama*, kao što o tome svjedoči i naša težnja da svoj život dijelimo s nekim.

”*Može li biti da nam
nesvesno i dalje
nedostaje edenski vrt?*“

Biste li željeli saznati više o tim načelima? Ne brinite se, vratit ćemo im se kasnije.

Nema sumnje da, bez obzira na to kako se zvali, u ljubavi je važno imati zajedničku temeljnu ideologiju ili zajednički projekt. A što možemo reći o bezvremenskim načelima o kojima nas uči Božja riječ? Ona nisu zamisljena da nas opterećuju, nego da nas vode. I moramo reći: ona stvarno djeluju.

Molitva dana

Dragi Bože, shvaćam da smo stvorenji
da volimo i da budemo voljeni.
Pomozi mi da volim cijelim srcem i
čisto, kao što ti voliš mene.

PITANJA

1. **Što si posebno zapazio u današnjem čitanju? Zašto?**

2. **Koja su tvoja očekivanja u ljubavi? Kako tvoja kultura utječe na način na koji vidiš i razumiješ ljubav? U čemu se tvoj osobni pogled na ljubav razlikuje od pogleda koji je uvriježen u twojoj kulturi?**

3. „Osjećamo nostalgiju za svijetom za koji smo bili stvorenici, kao i za ljubavnim odnosom koji je tamo otpočeo.“ Slažeš li se? Zašto da ili zašto ne?

4. **Što očekuješ da ćeš dobiti iz ovoga proučavanja Pjesme nad pjesmama?**

ISTRAŽI DUBLJE

- **Pročitaj** Postanak 1,24-31 i Postanak 2. Koje pouke o ljubavi dobivaš iz ovih odlomaka? Zapiši popis vrijednosti koje nalaziš u Postanku 2. Kako ćeš ih primijeniti u svojim odnosima?
- **Pročitaj** drugo poglavlje („Stvaranje“) iz knjige *Patrijarsi i proroci* Ellen G. White.
- **Istraži** strukturu Pjesme nad pjesmama. Koristi se biblijskim komentarima i rječnicima, kontaktiraj svoga pastora ili pitaj svoga mentora.
- **Razmisli:** „Bog je proslavio prvi brak. Tako je Stvoritelj svemira bio utemeljitelj ove institucije.“ (*Patrijarsi i proroci*, str. 27)
- **Pogledaj** sljedeći videozapis *Bible Projecta*:
<http://bit.ly/BibleProjectSongofSongs>
Napomena: Autori ovoga videa dovode u pitanje činjenicu da je Salomon pisac Pjesme nad pjesmama. Ipak, video daje opći uvod i pogled na knjigu i njezinu strukturu, što može biti od pomoći.
- **Moli se.** Pozovi Boga da bude dio ovoga proučavanja o ljubavi u Pjesmi nad pjesmama. Budi iskren prema Njemu o tome koja su tvoja očekivanja i tvoje najdublje želje.

OSOBNI IZAZOV

Salomon je bio *influencer*. *Najljepša pjesma* govori nam o čemu se radi u pravoj ljubavi.

Razmisli o svojem omiljenom *influenceru* (s YouTubea, Instagrama, TikToka; glumcu, tviterašu, piscu, pjevaču...). Kojim se temama obično bavi? Koje vrijednosti dijeli? Koliko vremena provodiš kao njegov *follower*?

Tijekom ovoga tjedna pozivamo te da **izabereš** Salomona (i Sulamku) iz Pjesme nad pjesmama da bude tvoj glavni *influencer*. Aktivnosti Zapisuj, istakni, pitaj, razmisli, analiziraj i dopusti sebi da ovo proučavanje utječe na tebe. **Svakoga dana** zapiši misao koja ti se svidjela u svakom poglavljju i podijeli je na društvenim mrežama. Moli Boga da ova poruka dopre i do drugih ljudi koji je trebaju.

AKTIVNOSTI

PRVA AKTIVNOST: NAČINI VLASTITU ZASTAVU

Potrebno

- › jedan list papira po osobi
- › jedna olovka ili kemijska olovka po osobi

Opis aktivnosti

- › Svaki sudionik u nekoliko će minuta načiniti vlastitu zastavu, nešto što ga istinski predstavlja. Možeš dodati sličice, crteže, obrise... Granica je tvoja mašta.
- › Nakon određenog vremena svatko će pokazati svoju zastavu i objasniti zašto ga ona predstavlja. Ohrabrite svakoga da pozitivno komentira zastave ostalih sudionika.
- › Da bi aktivnost učinili lakšom, možete podijeliti sudionike u manje skupine, ovisno o broju ljudi.

Primjena

Bog je najkreativnije biće u svemiru. Svaki element prirode i svako živo biće stvoreno je da pokaže djelić Božje ljepote. Iako smo svi različiti, svi smo stvoren na Božju sliku. Svojim djelima možemo odsjajivati Božju ljubav. Dakako, svatko od nas učinit će to na svoj jedinstven način, zahvaljujući različitim darovima koje je Bog dao svakome od nas.

Moli se Bogu i zahvali Mu što nas je stvorio tako jedinstvene te za posebne darove koje je stavio u svakoga od nas.

DRUGA AKTIVNOST: IZGRADIMO „NAS“

Potrebno

- › jedna stranica natipkanog ili rukom isписаног opisa jednoga para: Gabrijela i Gabrijele; opiši tko su oni, gdje žive, čime se bave, kako su se sreli; zatim ćeš rastrgati taj list papira na komadiće
- › list papira i selotejp

Opis aktivnosti

- › Daj svakom sudioniku dio stranice koja sadrži opis Gabrijela i Gabrijele. Trebali bi pokušati sami rekonstruirati priču. U razgovoru s ostalim sudionicima, sastavljajući sve komadiće, trebali bi naposljetku zajedno rekonstruirati priču.

Primjena

Upoznati nekoga zahtijeva vrijeme i osobni napor. Zdrav odnos sadrži nesebično služenje drugoj osobi. Kada složimo dijelove „tebe“ i „mene“, mi stvaramo „nas“, što odražava biblijsku temu. Kada u sliku uključimo i Bogā, mi ponovno oživljavamo iskustvo Adama i Eve (Iš i Išah) ili Salomona i njegove ljubljene (Šelomoh i Šelomit). To je ono čemu bi svi odnosi trebali težiti. Uložite vrijeme u upoznavanje drugih ljudi; nemojte ostati samo na površini ili na „dijelovima“ koji vam se sviđaju. To je jedini način na koji ćete moći izgraditi snažnije odnose utemeljene na biblijskim načelima.

Zajedno se molite i tražite od Boga da vidite ljude ispod površine. Zamolite Ga da vam dâ sposobnost da vidite druge ljude na način kako On vidi nas.

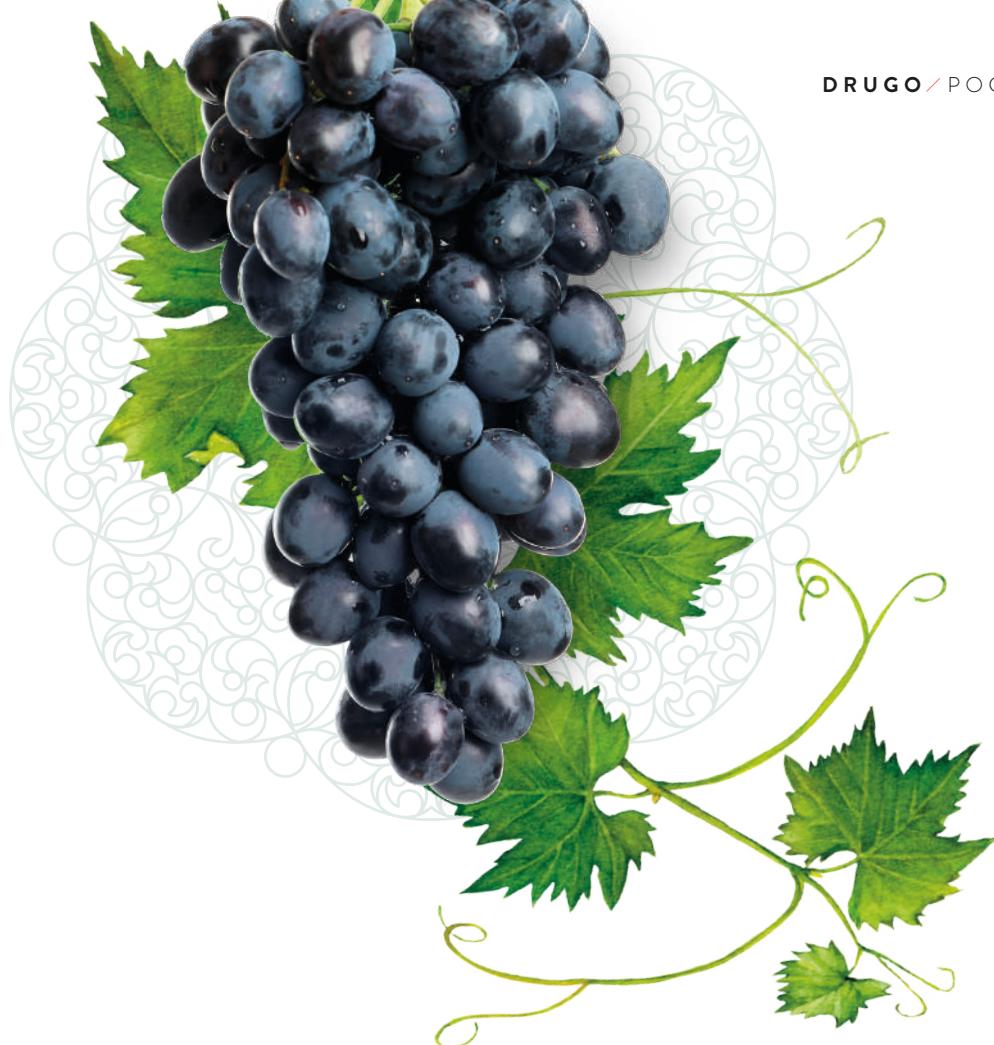
2

N A J V E Ć A L J E P O T A

KLJUČNI TEKST:

P J E S M A
N A D
P J E S M A M A
1 , 2 - 1 1

CRNA SAM, ALI LIJEPA.

NE GLEDAJTE ŠTO SAM GARAVA, TO ME SUNCE OPALILO.
POSTAVILI ME DA ČUVAM VINOGRADE, KOJE NE POSJEDUJEM.
RECI MI, TI KOGA LJUBI DUŠA MOJA, GDJE ĆU TE NAĆI?¹

PJESMA NAD PJESMAMA 1,5-7

Charles F. Gounod bio je religiozan čovjek i skladatelj. To ga je dovelo do toga da stvori *Fausta* koji se temelji na Goethe-ovoj priči. Jedan od glavnih likova je Margareta, mlada, nevina seljančica koja pada u iskušenje vanjske ljepote. Najpoznatija arija iz te opere jest arija o draguljima u kojoj Margareta gleda sebe u ogledalu i osjeća se absolutno predivnom.

Evo što ona pjeva:

*Oh, smijem se kad se vidim
tako lijepu u ovom ogledalu,
Oh, smijem se kad se vidim,
tako lijepu u ovom ogledalu,
Jesi li to ti, Margareta, jesli li to ti?
Odgovori mi, odgovori mi, odgovori brzo!
Ne, ne, nisi to više ti!
Ne... ne, nije to više tvoje lice;
To je kraljevska kći.²*

Kakve to ima veze s *Pjesmom nad pjesmama*? Uskoro ćete sazнати.

Kada sam bio tinejdžer, volio sam mnogo čitati. Naročito stripove. Posebno mi se svidio belgijski strip *Tintin*. Bio je zadržljivo jer sam naučio o povijesti i geografiji, kao i o detektivskim i diplomatskim pričama. Postojao je jedan lik koji se pojavljivao u nekoliko brojeva serije *Tintin* – Bianca Castafiore. Iako nije bila jedna od najrelevantnijih likova, smatrao sam je krajnje paradoksalnom. Predstavljala je talijansku divu i opernu pjevačicu koja je imala svoju znakovitu izvedbu arije o draguljima. Uvijek mi je bila smiješna jer ju je Herge nacrtao kao krupnu, donekle pretelu gospođu, no ona se u ogledalu ipak osjećala izuzetno lijepom. Prošlo je mnogo godina dok nisam shvatio da je ljepota više nego bilo koji modni ideal koji nam je društvo nametnulo (zato sam podcijenio uvojke Biance Castafiore). Naučio sam da se ljepota razvija iznutra prema van. Jer ljepota stanuje u prostorima u koje treba zaviriti bistrijim pogledom.

“

Prošlo je mnogo godina dok nisam shvatio da je ljepota više nego bilo koji modni ideal koji nam je društvo nametnulo.

“

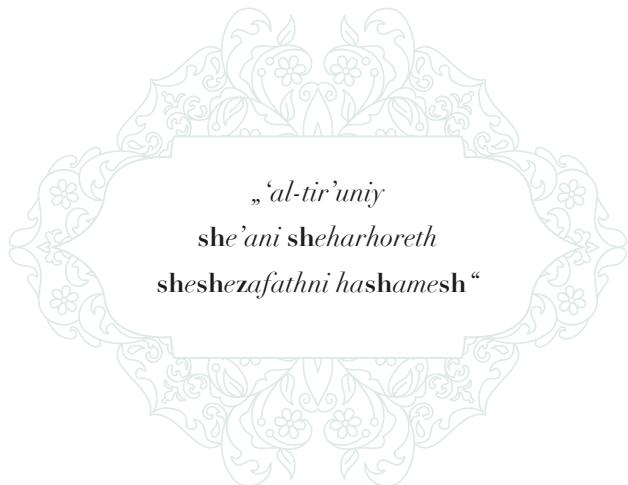
CRNA SAM, PA ŠTO?

Sulamka, protagonistica *Pjesme nad pjesmama*, bila je djevojka sa sela. I radila je tamo gdje su djevojke sa sela njegina vremena radile: na poljima. Takva aktivnost obilježila je njegov fizički izgled: nježnost ruku (nisu bile više toliko meke), tonus njegovih mišića (vrlo visok) i... boja njegove kože (oh, kako se povijest ponavlja). Imati suncem opaljenu kožu danas znači – u Europi – da pripada najvišoj društvenoj klasi (putovanje na Maldive, surfanje na Tarifi, sunčanje u Cancunu ili na Mallorci), ali tako nije bilo u ono vrijeme. Bijela, odnosno bijedna koža bila je povezana s bogatim djevojkama u Jeruzalemu koje se nisu izlagale suncu jer je radi vani bio zadaća koju su obavljale samo sluge.

Ova djevojka gleda svoju kožu, gleda ljudi oko sebe i kaže im (dopustite da aktualiziram taj tekst):

*„Ja sam crna, bogate djevojke,
ali sam privlačna,
kao Speedy torba³ Louisa Vuittona,
kao Givenchy Audrey Hepburn
u Doručku kod Tiffanyja.
Ne gledajte boju moje kože
jer ju je sunce potamnilo.“*

Kako je mogla biti privlačna ako nije bila u skladu s estetskim normama svoga vremena? Već način na koji ona predstavlja svoju „manu“ pokazuje nam njegov pravi karakter, bogatoga nutarnjeg čovjeka. Želim da poslušate ovaj tekst u originalnoj verziji. Ide ovako:

„al-tir'uniy
she'ani sheharhoreth
sheshezafathni hashamesh“

Hajde, pročitajte ga naglas. Ima mnogo glasa „s“! I nisu tu slučajno. To su glasovi „s“ iz „psssst“ (budite tiho, vaša predrasuda me ne pogađa); to su glasovi „s“ iz šaptanja jer ona ne treba vikati ili se nametati da bi pokazala tko je; to su šišteći glasovi „s“ koji su atraktivniji nego pjesma tisuću sirena (a njezin dragi morao se osjećati očaranim kada je ona tako govorila). Kao da je pokušava obznaniti da je njezina vanjska ljepota privremena, a unutarnje ima toliko mnogo i toliko je dobra. Nije čudo što Salomon, u svojoj neusporedivoj mudrosti, nije dopustio da njezina nutrina prođe nezapaženo. Na kraju se zaljubio u tamnoputu djevojku sa sela s višebojnim srcem.

TIRANIJA ESTETIKE

Kada mjerite ljepotu uvojcima ili ravnim linijama, simetrijom ili time koliko kože pokazujete, podcenjujete sebe i druge. U najboljem slučaju, ovi čimbenici na kraju će ljudi učiniti objektima. Istina je da je u našem društvu konzumerizma vrlo uobičajeno pretvarati ljudе u čiste objekte. No ljudi su ljudi i nisu objekti. Pretvaranje ljudi u objekte ima kratkoročne i dugoročne posljedice. Osjećati se posramljenim jedna je od tih posljedica. Kada smo ispod normi ljepote ovoga trenutka, možemo se osjećati posramljenima i frustriranima. Druga je posljedica uz nemirenost koju osjećate kada se vaša slika tijela neprestano ocjenjuje. Ideal ljepote na kraju ostane jedini čimbenik koji osobi daje vrijednost. Tako tužno i tako pogrešno.

Moram ponoviti: ljudi su ljudi, nisu stvari. Zato sam fasciniran Sulamkinom hrabrošću kada izjavljuje da je ona mnogo više od puti: ona je ljudsko biće koje radi, osjeća, voli i zasluzuje poštovanje.

Potrošačko društvo uči nas – i čak nameće – da uočimo vanjsku ljepotu, ali tu poruku trebamo ispraviti informacijama koje nam omogućuju da prepoznamo ljepotu u njezinu pravom smislu. Dopustite da podijelim s vama nekoliko pokazatelja koji će vam pomoći „pronaći“ unutarnju ljepotu kod drugih:

- › **Osmijeh.** Osmijeh mnogo govori o čovjeku. On nas zapravo čini ljudima. Ljudi kažu da je osmijeh jeftiniji od struje, a ipak jače svijetli.
- › **Ljubaznost.** Nije teško bit drag i ljubazan. Društvene tenzije prisiljavaju nas da zaboravljamo da ljubazna riječ u pravo vrijeme čini mnogo dobra i govori mnogo o nama.
- › **Humor.** Gledati na svijet s veseljem – razumnim veseljem – omogućava nam da drugorazredne stvari ne shvaćamo preozbiljno i da se uhvatimo onoga što je doista važno. Humor je ispušni ventil koji nas oslobađa od nas samih i naših ograničenja.
- › **Zahvalnost.** Dobra je osoba zahvalna jer priznaje napore koje drugi čine. Razumijevanje drugih i pokazivanje zahvalnosti pretvara nas u cijenjene ljude.
- › **Darežljivost.** Darežljivost nas primorava da gledamo dalje od sebe, da otkrijemo potrebe drugih ljudi i učinimo svoj dio u ogromnom moru solidarnosti.

“

Istina je da je u
našem društvu
konzumerizma vrlo
uobičajeno pretvarati
ljudе u čiste objekte.

“

- › **Služenje.** Veliko srce povezano je s velikim rukama. Znate da se ovdje služim stilskom figurom. Želim reći da ako si dobar iznutra, dobar si i izvana. Potražite ljude s velikim srcem i vidjet ćete da sam u pravu.
- › **Autentičnost.** Autentičnost čini da unutarnja ljepota sjaji još snažnije. Ponajprije, prihvatanje sebe takvima kakvi jesmo velik je korak prema rastu. Nadalje, pokazati sebe takvima kakvi jeste daje vam pravu vrijednost. **Ne degradira vas kao osobe.**
- › **Dosljednost.** Ako su vaše riječi i život usklađeni, dajete si visoku ocjenu. Živjeti u neskladu u najmanju je ruku tužno. I također nezadovoljavajuće. Osoba koja se usudi živjeti prema svojim idealima a da se ne predra društvenom pritisku pobuđuje poštovanje i priznanje.
- › **Transcendentnost.** Ima unutarnjih ljepota bez prozora. One su uhvaćene ovdje i sada, u veselju, endorfinima. Ima unutarnjih ljepota s velikim prozorima: ljudi koji znaju kako gledati horizont a da ne izgube svoje mjesto ili utjecaj. Kao kršćani, imamo prednost vidjeti svijet Isusovim očima i kroz obećanja koja nam daju dublji pogled na svijet.

TRAJNA PRIVLAČNOST

Nakon svega rečenog, što je tajna trajne privlačnosti? Netko će reći: „Imati lijepo tijelo.“ Na to bih odgovorio: „Odlično, zakucao si!“ (Da, to je bilo sarkastično.) U redu, fizička privlačnost ima nekog smisla, ali to je to – ima nekog smisla. Trajna privlačnost gradi se na nečemu većem od točkastih linija. Gradi se riječima, značenjem, očekivanjem, konkretnim i zajedničkim iskustvima.

Trajna privlačnost usmjerena je na jedinstvenost oboje ljubavnika. Obratite pozornost kako *Pjesma nad pjesmama* u velikom dijelu teksta govori o fizičkim karakteristikama oboje ljubavnika. Ne govori da Salomon voli sve „komade“ ni da Sulamka voli sve

„frajere“. Ne. Salomon voli Sulamku i stvari koje je čine posebnom za njega. Sulamka osjeća isto prema Salomonu. U središtu ljubavnoga pogleda koji proizvodi trajnu privlačnost jest ljubljena osoba. Job, još jedan mudri čovjek, kaže sljedeće: „Savez sam sklopio s očima svojim; kako bih onda pogledao djevicu?“ (Job 31,1, – Varaždinska Biblia) Job je odabrao gledati pogledom prave ljubavi, a ne neprimjerenim pogledom. Tako su i Salomon i Sulamka gledali jedno drugo.

Trajna privlačnost stvara se među ljudima koji imaju zajedničke sklonosti, projekte, smislene razgovore, značajne poglede i životna iskustva. Zajedno stvaraju unutarnji svijet koji nadoknađuje fizičko propadanje tijekom godina. Naš karakter oblikuje niz površnih i dubokih trenutaka, ideala i stvarnosti koji nam omogućavaju da prepoznamo pravu ljepotu.

”

Zajedno stvaraju
unutarnji svijet koji
nadoknađuje fizičko
propadanje tijekom
godina.

“

MOLITVA DANA

Dragi Bože, priznajem da se ponekad oslanjam samo na ono što moje oči vide. Danas te molim da mi pomogneš vidjeti i cijeniti unutarnju ljepotu ljudi. Pomozi mi i da njegujem vlastitu unutarnju ljepotu u skladu s tvojim vrijednostima.

PITANJA

1. **Što si posebno zapazio u današnjem čitanju? Zašto?**

2. „**Jer ljepota stane u prostorima u koje treba zaviriti bistrnjim pogledom.**“ Pročitaj također Postanak 1,26.27 i Efežanima 2,10. Kako prepoznaješ pravu ljepotu? Što određuje vrijednost neke osobe?

3. **Jesi li ikada osjetio da te drugi ljudi gledaju svisoka, kao Sulamku? Možda znaš nekoga tko je to iskusio. Podijeli svoje iskustvo. Što učiš od Sulamke u vezi sa zdravim osjećajem samopoštovanja?**

4. **Što možemo učiniti kao pojedinci i kao Crkva da izbjegnemo i da se borimo protiv bilo kakve vrste diskriminacije, bilo da se temelji na boji kože, rasni i sl.? Razmisli o jednoj do dvije aktivnosti ili inicijative i podijeli sa skupinom.**

ISTRAŽI DUBLJE

- **Pročitaj** Pjesmu nad pjesmama 1,5-7. Sulamka brani svoju ljepotu, dok je istovremeno ranjiva. Kako ti vidiš sebe? Što želiš da drugi vide u tebi? Napiši svoju verziju ovoga teksta slijedeći Sulamkin primjer.
- **Pročitaj** Pjesmu nad pjesmama 1,8-11. Kako Salomon odgovara Sulamki? Obrati pozornost na detalje. Što te to uči o važnosti naših riječi?
- **Istraži** norme ljepote toga vremena i usporedi ih s današnjima. Koristi se biblijskim komentarima i rječnicima, kontaktiraj pastora ili prijatelja povjesničara ili zatraži pomoć od svoga mentora. Završi ovu vježbu određivanjem svojih normi ljepote na temelju današnje teme.
- **Razmisli:** „Mi još uvijek imamo Božje obliče, makar i neznatno. (...) Dok rastemo u svetosti, ljubavi, dobroti, pravednosti, milosti, milosrđu, vjeri, strpljivosti, istini i mudrosti, izgledamo sve više kao Krist, koji izgleda točno kao Bog. Postajati boljim ljudima proces je sve jasnijeg i vjernijeg odražavanja samog Božjeg lica.“
- **Pogledaj** TED Talk Brené Brown o ranjivosti: „Moć ranjivosti“: <http://bit.l/thepowerofvulnerabilityBB>
- **Moli** Boga da ti pomogne razviti karakter koji odražava Njegovu ljepotu. Priznaj one stvari koje čine tvoj karakter „ružnim“.

OSOBNI IZAZOV

Danas smo čitali popis od devet pokazatelja prave ljepote (osmjeh, ljubaznost, humor, zahvalnost, darežljivost, služenje, autentičnost, dosljednost i transcendentnost). Zapiši ih u bilježnicu, na komad papira ili u bilješke na svome mobilnom telefonu.

Tijekom sljedećih devet dana poradi na svakom od tih pokazatelja: na jednome po danu. Odvoji nekoliko minuta svakoga jutra da razmisliš o tome kako bi mogao dnevni pokazatelj provesti u djelu. Evo nekoliko primjera: osmjehni se svakome koga susretneš; budi ljubazan prema blagajniku kada odeš u supermarket; upotrijebi humor kada razgovaraš sa svojim „ljutitim“ susjedom; izrazi zahvalnost kada ti netko pomogne, koliko god mala bila ta pomoć... Dok to budeš činio, shvatit ćeš da je ljepota daleko ispod površine i estetike.

AKTIVNOSTI

PRVA AKTIVNOST: TEST TEMPERATURE

Potrebno:

- › veliki termometar nacrtan na velikom papiru (s nulom na dnu, a desetkom na vrhu)
- › jedan post-it listić po osobi
- › jedna kemijska olovka po osobi
- › isprintana kopija testa u drugom dijelu ove aktivnosti

Opis aktivnosti

1. dio

Stavi ruku na srce i zamisli da mjeriš svoju ljepotu koristeći termometar. Daj svojoj ljepoti stupanj između 0 i 10 (nula znači „uopće nisam lijep/a”, a deset „vrlo sam lijep/a“). Zapiši svoj stupanj na svoj post-it listić i zalijepi ga na veliki termometar, u visini svoga stupnja. (Listić možeš zalijepiti anonimno; drugi ne moraju vidjeti koji si stupanj daješ.) Važan dio ove aktivnosti jest vizualni efekt termometra sa svim post-it listićima zalipljenim na njemu, kao i osobno vrijeme za razmišljanje nakon drugoga dijela.

2. dio

Sada izmjerimo tvoju ljepotu na osnovi parametara koje smo naučili u današnjem tekstu.

Nikad 0 bodova	Ponekad 1 bod	Često 2 boda	Uvijek 3 boda
-------------------	------------------	-----------------	------------------

Osmjeđnem se.

Ponašam se **ljubazno**.

Gledam na svijet s dobrim smislim za **humor**.

Zahvalan sam.

Darežljiv sam.

Nesobično **služim** drugima.

Autentičan sam, pokazujem svoje pravo lice.

Dosljedan sam u svojim postupcima.

Imam **transcendentan** pogled na svijet.

Zbroji sve svoje bodove, podijeli ih s 27 i pomnoži s 10. Koji si stupanj ljepote dobio? Je li taj stupanj sličan onomu koji si sebi dao na termometru? Kako to utječe na razmišljanje o tvojoj pravoj ljepoti?

Primjena

Često pre malo cijenimo ono što je stvarno važno kod neke osobe. Otkad smo bili mali, učeni smo da je ono što je važno iznutra, a ne izvana. Ono što ćemo ponijeti na nebo jest naš karakter, ono što jesmo, kako postupamo s drugima, a ne kako izgledamo ili što posjedujemo. To ne znači da nećemo voditi brigu o našem fizičkom tijelu jer trebamo sve raditi u čast i slavu Božju (1. Korinćanima 10,31). To znači da moramo dati sve od sebe da vodimo zdrav život. Međutim, kada se radi o procjeni je li osoba lijepa ili nije, trebamo gledati dublje, trebamo provesti vrijeme s njom, razgovarati... da bismo saznali je li stvarno lijepa iznutra. Možda vam je ova aktivnost pomogla da shvatite da ste ljepši nego što ste mislili. Možda se dogodilo suprotno. Ključno je da sada nastavite njegovati parametre ljepote koji su vrijedni u Božjim očima.

DRUGA AKTIVNOST: NE RADI SE O TOME ŠTO IMAM, NEGOTKO SAM

Upotrijebi navedenu poveznicu ili skeniraj QR kôd za ovu aktivnost.

<https://bit.ly/MagnaOperaDownloads>

3

Najbolja ljubav

KLJUČNI TEKST:

Pjesma
nad
pjesmama
1,12 – 2,7

Hodaš tako dostojanstveno!
 Lijepi su obrazi tvoji među pletenicama.
 Vrat tvoj, ukrašen draguljima, predivan je.

Pjesma nad pjesmama 1,9-11

Unašem umu nastane ogroman kratki spoj kada u Bibliji (u Bibliji!) čitamo redak o seksu. Kako je moguće da knjiga koja nas treba duhovno uzdići govori o tako „putenim“ stvarima? Nešto nije u redu. I onda se zateknemo kako razmišljamo o tome što je pogrešno u nadahnutom tekstu, a zapravo je možda problem u našem umu.

„*Što? Nemoguće! Mi smo najrazvijenija kultura u povijesti. Naše razmišljanje je najlogičnije od svih*,
 govorиш si.

„*Pa, nije baš tako*“,
 kažeš mi.

„*Onda ćeš mi to morati dokazati*“,
 odgovaraš.

„*U redu, ali morat ćeš stvarno obratiti pozornost jer za ovo se stvarno trebaš usredotočiti*“,
 odgovaram.

I evo, odgovaram. Čini se da je sve počelo s čovjekom po imenu Platon i s njegovim pogledima na svijet i ljudska bića. Taj je filozof vjerovao da je naša priroda dualna (drugim riječima, može se podijeliti u dva dijela). Jedan dio čini duša, a drugi tijelo. Duša je postojala prije tijela i mogla je isto tako zaposjeti različita tijela u svojoj ukupnoj egzistenciji (nešto slično reinkarnaciji; on je to nazvao *metempyschosis*). Duša (osobito njezin dio koji se zvao *logistike*) bila je povezana sa svime što je bilo superiorno, dok je tijelo bilo povezano sa svime što je inferiorno. Na taj je način sve što je bilo „duhovno“ bilo dobro i poželjno (u najuzvišenijem

smislu te riječi), dok „puteno“ nije bilo tako dobro, iako poželjno za mnoge (u smislu požude).

„*Hej, pratiš li što govorim?*“
 pitam te.

„*Da, ali budi precizniji*“,
 kažeš mi.

Ukratko, sve u vezi duhovnog ili intelektualnog jest dobro, a sve u vezi s tijelom ne baš toliko. Tu je ideju preuzeo kršćanski mislilac Tertulian rekavši: „Budući da je sve u vezi s tijelom loše, seks je izrazito loš.“ (To nisu točno njegove riječi, ali dovoljno su blizu.)

„*Jesu li mu ljudi vjerovali?*“
 pitaš.

„*Do današnjeg dana*“,
 odgovaram. „*Ali Biblija nije dualna.*
Ono što je duhovno jednako je dobro kao i ono što se odnosi na tijelo“,
 dodajem.

„*Reci mi više o tome*“,
 nadam se da ćeš dodati.

Da, *Pjesma nad pjesmama* govori o seksu potpuno prirodno jer u svom pravom kontekstu (zapamtite to) on je potpuno prirodan. I, usudio bih se reći, poželjan. Kao što rekoh, u svom pravom kontekstu.

Devet visokih tonova C

Gaetano Donizetti nekoć je napisao operu pod naslovom *La fille du régiment* (Kći pukovnije). Priča govori o napuštenoj djevojci Mariji koju usvoji pukovnija vojnika, dvadeset i prva pukovnija. U takvoj poziciji mogla se udati samo za nekoga među vojnicima. Međutim, ona upoznaje Tonija, mladog Tirolca, i među njima procvjeta ljubav. Tonio postaje dio pukovnije i s vidljivom emocijom pjeva jednu od najtežih arija ikada. (*Ah! mes amis, quell jour de fete!* (Ah, moj prijatelju, kako uzbudljiv dan!)) Taj komad zahtijeva da se otpjeva devet visokih tonova C. Brutalno! Samo je Pavarotti to mogao otpjevati. Usput, Luciano Pavarotti postao je poznat 1972. godine kada je tu ariju otpjevao u Metropolitan Opera Houseu kao da pjeva običnu reggaeton pjesmu Luisa Fonseja (ispričavam se zbog ove usporedbe).

Tonio pjeva svoje visoke C-ove i daje cijelog sebe za svoju ljubav.

O tome se radi i u *Pjesmi nad pjesmama*; radi se o davanju svega za svoju pravu ljubav. Svega? Nije li to nezdravo? U pravu si, moram to staviti u kontekst.

- › Dati cijelog sebe ne odnosi se samo na seksualni odnos ili „vođenje ljubavi“. Ljubav se ne „vodi“, nego **živi**. Štoviše, tužno je da postoje ljudi koji izjednačuju izraz „dati se nekome“ sa seksualnim odnosom. „Dati cijelog sebe“ nije sinonim za „divlju noć strasti“. Oni koji misle samo na tijelo, na seks bez konteksta, propuštaju mnogo toga.
- › Dati cijelog sebe ne znači da vi prestajete biti *vi*. Dati možete samo ono što imate, stoga možete stalno davati samo ako stalno imate. Rasti kao osoba je pravo o kojemu se ne raspravlja. Ono o čemu se raspravlja jest količina suradnje u rastu od strane osobe koju volite i koja voli vas.
- › Dati cijelog sebe zahtijeva okruženje predanosti, odgovornosti, dijaloga, zdrave intimnosti i velikodušnosti. Kada kažem „okruženje“, mislim na to da to nije stvar za jednu osobu.

Kada Salomon spominje Sulamkine uvojke (nešto izuzetno senzualno u njegovoj kulturi, vidi *Pjesmu nad pjesmama* 7,5 – Varaždinska Biblia), on ne govori o prolaznom trenutku strasti izazvanom nekim hormonalnim podražajem. On misli na intimni odnos u okviru osobne i javne predanosti para. Predanosti u kojoj je posredovao Bog. Zahvaljujući toj intimnosti, moguće je razviti zrelij i nesobičniji pojedinačni karakter.

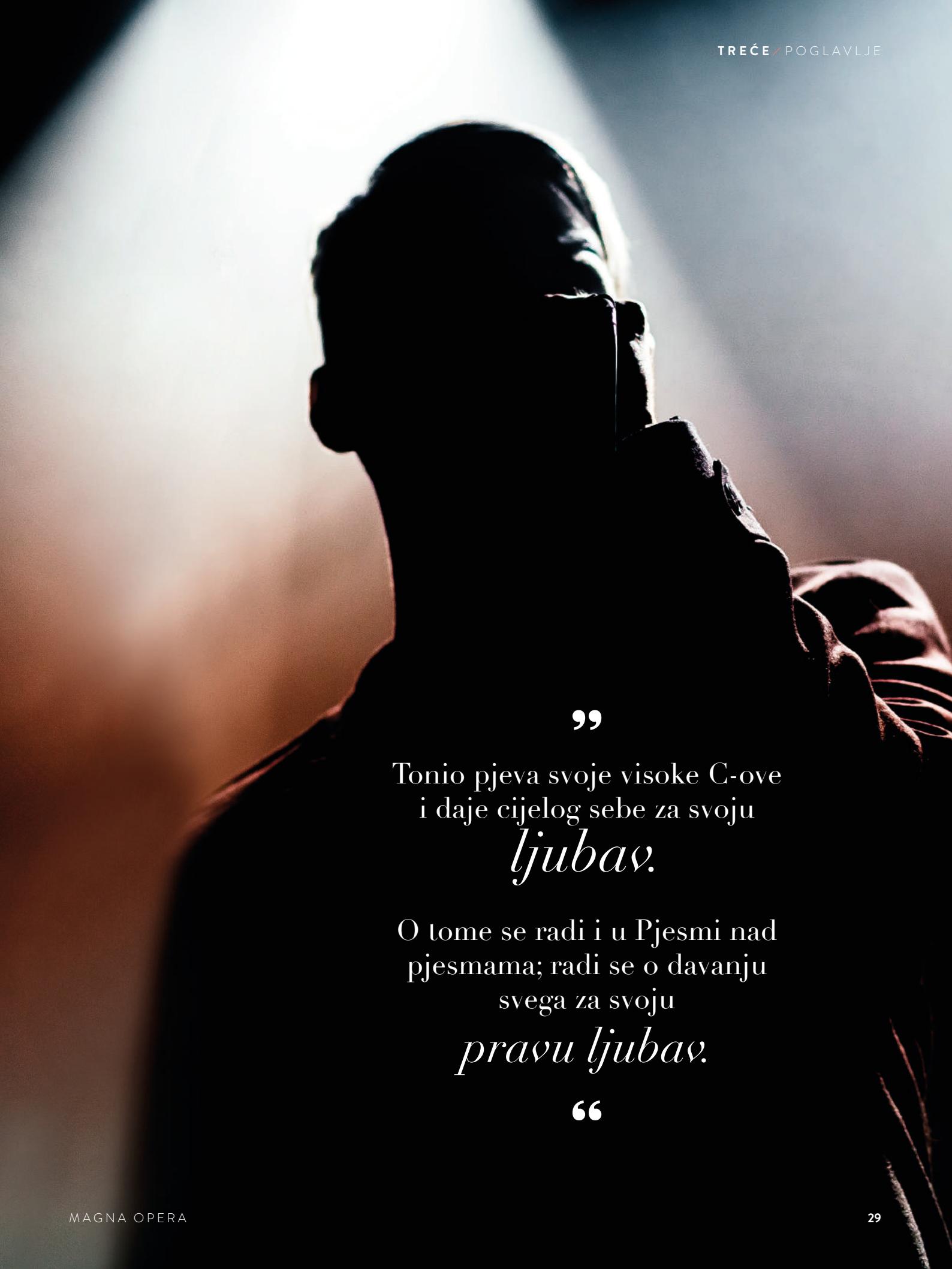
Živjeti ljubav kao par

Vjerojatno mislite da biste voljeli doživjeti iskustvo koje sam upravo opisao. Vjerojatno mislite da će vam dati recept s koracima koje trebate poduzeti da biste „živjeli ljubav“, a ne „vodili ljubav“. Ali istina je da nema recepta jer su sastoјci (mi) toliko različiti i zanimljivi da se ne možemo ograničiti na nekoliko mjerila. Ono što mogu učiniti, ako se slažete s tim, jest dati vam nekoliko prijedloga na temelju onoga što sam otkrio tijekom posljednjih desetljeća.

Prije svega, su to **informacije**. Osnovno je da par poznaje jedno drugo. Zato je važno da razmijenimo svoju „povijest“, tj. priče iz naše prošlosti. Zašto? Jer trebate saznati nešto o životu osobe za koju ste zainteresirani da biste ju mogli staviti u kontekst. Na primjer, ona se boji kornača jer ju je jedna koju je imala kao kućnog ljubimca napala kada je bila dijete. On mrzi sojin umak jer je jednom imao alergijsku reakciju na Pad Thai u restoranu iza ugla. Ona ludo voli *sphynx* mačke jer joj je baka jednu darovala kada je bila djevojčica. On totalno uživa u tofuu namazu s kiselno-slatkim umakom jer je to jednom probao na zajedničkom ručku u crkvi i od tada život više nije isti. Ako imate takvu informaciju, očito ćeš radije darovati mršavu mačku nego kornjaču koja napada djevojku. Skuhat ćeš vegansku večeru za gurmane koji vole tofu i izbjegavati rezance i piletinu s Thai začinom. Ima smisla. Ti znaš, pa djeluješ u skladu s time što znaš.

Otkrivati „drugoga“ na takav način rezultirat će time da ćeš shvatiti njegovu **jedinstvenost**, to jest ono što ga čini drugačijim i posebnim za tebe. Nećete se u svemu složiti, ali osjećat ćeš afinitet za njegove ili njegazine osobitosti. Čak ako i ti sam/a ne posjeduješ nijednu od tih osobitosti, mogu ti jednostavno odgovarati. O čemu ja to govorim? Mislim na ono pomicanje obrvom kada ti postavlja pitanja. Onaj pogled povjerenja i čežnje. Onaj način pričanja priče. Onaj način suočavanja s izazovima. Onaj snažan i iskren zagrljaj. To su oni detalji koji čine neku osobu drugačijom od svih drugih – nekim vrlo posebnim za tebe.

Ako čitaš *Pjesmu nad pjesmama*, iznenadit će te količina posebnosti koju ističe svaki od protagonisti. Oni počinju s fizičkim atributima (kojih, usput, ima mnogo u usporedbi s tim koliko se Biblia usredotočuje na opise) i kreću dalje u izražavanje detalja o ponašanju i razmišljanju. Ponekad, kada čitam te retke, čine mi se pomalo sladunjavi. No, moram priznati, kada se radi o razgovoru o mojoj supruzi Esther, mislim da sam vjerojatno i ja pomalo sladunjav. Jednostavno je to tako s ljubavlju.

A dramatic silhouette of a person singing into a microphone. The person's head and shoulders are in deep shadow, while the light from behind them creates a bright, glowing effect. The microphone is held close to their mouth. The overall mood is intimate and focused.

“

Tonio pjeva svoje visoke C-ove
i daje cijelog sebe za svoju
ljubav.

O tome se radi i u Pjesmi nad
pjesmama; radi se o davanju
svega za svoju
pravu ljubav.

“

“

Izrazi ispunjeni
značenjem
koje razumijete
samo vas dvoje.

“

Idemo na drugu točku: **predanost**. Čim ocijenimo činjenice ili informacije (i popratne emocije), vrijeme je da razmislimo o tome koliko ćemo se uključiti u ovu vezu koju upravo započinjemo. U svojoj knjizi *Liquid Love* Zygmunt Bauman objašnjava da je to jedan od problema u našem društvu. On tvrdi da smo jako dobri u povezivanju, ali prestravljeni smo riječu „predanost“. Bauman daje odličnu dijagnozu stvarnosti, ali mi nemamo razloga pristati na dijagnozu. Kršćanstvo i predanost idu ruku pod ruku. Krist nas poziva da predamo svoje živote drugima jer je On tako živio i umro: predao se, uključio se. Svi mi, svakako, trebamo vlastiti prostor. Takvi smo; moramo se susresti sa sobom. Ali isto tako dio je našega bića dijeliti prostor jer smo društvena bića. Ustvari, mi smo bića stvorena za interakciju i predanost drugima.

Kao dodatak stabilnosti para, predanost stvara jedno od najfascinantnijih iskustava u životu: **bliskost**. Više je nego spektakularno – ako odnos ode dalje od samih informacija i krene u iskustvo zajedničke egzistencije – razumjeti duboko značenje koje sadrži jednostavan pogled, tek pokret ili neka ključna riječ. Izrazi ispunjeni značenjem koje razumijete samo vas dvoje. Ne možete se toga odreći samo zbog straha od predanosti.

Naposljetku, **intimnost**. Razgolićenost (i fizička i emocionalna) ima svoje mjesto u intimnosti. Intimni pogled nije plitak, površni pogled; to je pogled dubine i razumijevanja. Usputni seks lišen konteksta izbjegava intimnost jer se usredotočuje samo na zabavu. Pravi seks s kontekstom obuhvaća osobu u najintimnijem dijelu njezina bića. Seks koji *Pjesma nad pjesmama* ističe jest seks koji se odvija u intimnosti braka u izgrađenom i zdravom odnosu. Seks je dobar i poželjan unatoč tome što su rekli Tertulian i njegovi sljedbenici. Bog želi da živimo ljubav u svim njezinim dimenzijama, da u svima uživamo i dajemo cijele sebe.

PITANJA

- 1. Što si posebno zapazio u današnjem čitanju? Zašto?**

- 2. Koliko je u tvojim osobnim odlukama važno to što kaže Biblija o seksu i intimnosti? Ima li ikakva autorita na tvojim odlukama? Zašto da ili zašto ne?**

- 3. Pročitaj Pjesmu nad pjesmama 2,7, Postanak 2,24 i Efežanima 5,31.32. Jesi li iznenađen? Kakav utjecaj imaju ovi odlomci na tvoj pogled na seks? Kako ti pomažu razumjeti „pravi kontekst“ za seks?**

- 4. Čitaj i razgovoraj o sljedećim izjavama:**

„Mi živimo u svijetu gdje se seksualno i romantično zadovoljenje prikazuju kao vrhunsko dobro. Odrekneš li se seksa, kažu, odrekneš se života...“¹ i „Moderno društvo navodi nas da vjerujemo da ne možemo živjeti bez seksa. Ustvari, ja vjerujem da mi više venemo bez prijateljske i obiteljske ljubavi.“²

ISTRAŽI DUBLJE

- **Pročitaj** Pjesmu nad pjesmama 1,12 – 2,7 nekoliko puta. Ovom odlomku možemo dati naslov „Očekivanje braka“. Kakav napredak vidiš u Salomonovu i Sulamkinu odnosu? Podcrtaj ili označi sve metafore i opise jedno drugoga. Što si zapazio? Zašto?
- **Istraži** koliko se puta izraz iz Pjesme nad pjesmama 2,7 pojavljuje u knjizi (vidi poglavља 3 i 8). Pročitaj ta tri retka u nekoliko prijevoda Biblije (na primjer, Kršćanska sadašnjost, Jeruzalemska Biblija, Varaždinska Biblija i Ivan Šarić). Obrati pozornost na nijanse u prijevodima. Pročitaj nekoliko biblijskih komentara o tim odlomcima (zatraži pomoć od pastora ili mentora). Razmisli o sljedećem:
 - Izraz „**zaklinjem vas srnama i košutama poljskim**“ zakletva je koja se pojavljuje tripot u cijeloj knjizi.
 - Na originalnom hebrejskom jeziku taj izraz zvuči slično Božjim imenima „Elohe Sabbaoth“ i „El Shaddai“, što znači da se taj izraz treba interpretirati kao zakletva pred Bogom.
 - Ova zakletva podrazumijeva davanje obećanja da će čekati dok ne dođe pravo vrijeme za buđenje ljubavi, a u ovom kontekstu seksa (pročitaj odlomke u Šarićevu prijevodu).³
- **Razmisli:** Kakvu sliku Biblija daje o seksu? Je li pozitivna ili negativna? Koja je Božja namjera za seks? Iznesi argumente za svoj odgovor. Zamoli pastora ili mentora za pomoć.
- **Pročitaj** 1. Korinćanima 6,9-20. Kako Pavao doprinosi temi o seksualnosti?
- **Pogledaj ili organiziraj** razgovor ili seminar o Bibliji i seksualnosti. Pitaj svoga vođu mlađih, pastora ili mentora za preporuke. Koji su tvoji zaključci?
- **Moli se.** Otvari svoje srce Bogu glede svojih očekivanja, želja, strahova i poteškoća u vezi sa seksom. Moli Ga za mudrost i snagu da doneseš dobre odluke po pitanju seksa.

OSOBNI IZAZOV

Razmisli o svojoj omiljenoj seriji ili filmu. Vjerojatno u većini njih, ako ne u svima, postoji ljubavna priča ili intimni odnos. Odvoji nekoliko minuta za razmišljanje kakav je svaki taj odnos. Nismo li svi mi zamislili kako sami proživljavamo tu priču? No sadriš li to što gledamo načela duboke ljubavi o kojoj smo danas čitali?

Današnji izazov za tebe jest da se zaustaviš u neko vrijeme u svome rasporedu (ujutro ili poslijepodne) kako bi razmislio i odlučio što želiš za svoj ljubavni odnos, vezu ili bračni odnos (sadašnji ili budući) u svjetlu današnje teme. Napravi čvrsti plan za provedbu svoje odluke u djelu. Osloni se na savjet prijatelja i mentora. Pročitaj knjigu na tu temu. Jasno odredi **zašto** donosiš odluku koju donosiš, zašto ti je važna i **zašto** je želiš provesti. Moli se da možeš živjeti u sadašnjem ili budućem odnosu u skladu s tim načelima.

AKTIVNOSTI

PRVA AKTIVNOST: „DVOJE“ KOJI DAJU CIJELE SEBE

Potrebno

- › bijeli karton ili karton u boji
- › škare
- › prozirni ljepljivi papir
- › markeri za ploču
- › stol
- › aplikacija za snimanje glasa (po izboru)

Opis aktivnosti

Ova aktivnost može se provesti individualno, u paru ili u skupini.

- › **Priprema:** Nacrtaj i izreži devet nota „C“ od kartona. Upotrijebi prozirni ljepljivi papir kako bi svaku notu oblijepio s objiju strana (sprijeda i straga). Podijeli note u tri skupine po tri. Ako je tvoja skupina veća, uvijek možeš napraviti više nota (uvijek višekratnike broja 9). Na svakoj noti svaka će osoba markerom napisati drugačiju vrstu riječi na stražnju stranu note: napišite glagole na tri note, opće imenice na sljedeće tri note i vlastite imenice na posljednje tri note. Ako vam preostane još nota, ponovite proces. Također nacrtajte različite ključeve (violinski ključ, bas ključ...), zamotajte ih prozirnim ljepljivim papirom i napišite straga ove riječi: „predanost“, „odgovornost“, „razgovor“, „zdrava intimnost“ i „darežljivost“. To će biti „ključne riječi“ i treba ih staviti na jednu stranu stola. Započnimo!
- › **Dio Allegro con motto:** Stavite note „C“ naopako na stol i promiješajte ih. Svaki sudionik naizmjence će ustati, pročitati riječi i izmislići priču koristeći se riječima koje se pojavljuju i uzimajući novu riječ/notu kada dođu na red i dodati je priči. Ovdje nije toliko važan sadržaj priče koliko je važno izreći priču brzo, bez prevelikog razmišljanja i izbjegavajući bilo kakvo ispravljanje, sud ili promjenu priče. Postoji samo jedan uvjet: uključiti u priču izraz „dati sve“ ili „dati sve od sebe“ (i slične kombinacije). Ako želite, možete cijelu priču snimiti koristeći se aplikacijom za snimane glase.

- › **Dio Adagio riflessivo:** Sada ćemo pokušati sjetiti se izmišljenih priča za vježbu razmišljanja, individualno ili kao skupina. Usredotočit ćemo se na različite događaje koji su opisani. Tada ćemo otkriti svaki od ključeva, jedan po jedan, i razmislići o ključnoj riječi i kako je povezana s izmišljenom pričom. Na primjer: Kako protagonisti priče pokazuju „predanost“? Mogu li promijeniti neku od svojih djela da bi pokazali više „odgovornosti“? I tako dalje.

Primjena

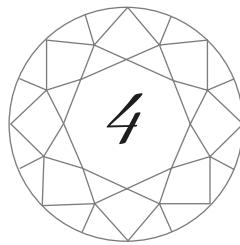
Kao što Victor objašnjava u *Najljepšoj pjesmi*, dati sebe za pravu ljubav nije laka odluka niti bi je trebalo donijeti na brzinu ili bez razmišljanja. Datí sebe u odnosu tako da to „zvuči i odzvanja“ kako treba zahtijeva **razmišljanje, sigurnost** iza svake note koju sviraš, fino **podešavanje** na idealni ključ i sposobnost da slijediš **mjeru** božanske dirigentske palice.

DRUGA AKTIVNOST: JEDNINE U MNOŽINI

Upotrijebi navedenu poveznicu ili skeniraj QR kôd za ovu aktivnost.

<https://bit.ly/MagnaOperaDownloads>

Najčišća vrsta ljubavi

KLJUČNI TEKST:

Pjesma nad pjesmama 2,8 – 3,5

Večeri u mediteranskoj klimi mogu imati posebnu atmosferu. Svjetlost postaje zlatna, a sjene, dugačke i tihe, pozivaju te na razmišljanje. Tijekom ljeta uporna vrućina uzmiče pred povjetarcem večernjih sati. Vrijeme posvećeno radu gubi svoje značenje i zamjenjuje ga vrijeme provedeno s obitelji, priateljima i najdražom osobom. Gledati zalazak sunca ili razgovarati o božanskim i ljudskim stvarnostima nešto je čemu se treba veseliti već poslijepodne.

Vidim Salomona i Sulamku kako sjede na stijeni i gledaju zalazak sunca iza brežuljaka. Salomon opušteno govori svojoj dragoj da se iza onih nježno osunčanih planina prostire veliko more. Govori joj o svojim projektima sa sjevernim obalnim kraljevstvima, kako rade s drvetom i kako planira izgraditi hram za Boga. Ona ga gleda, očarana njegovim pogledom, i skuplja hrabrost pitati ga o običajima tih ljudi, kako se odijevaju... Jesu li njihove žene lijepе?

*Mi smo stvoreni
jedno za drugo.
Vrati mi se, dragi moj,
uz povjetarač i sjene večeri.*

Pjesma nad pjesmama 2,16.17

Salomon se smije i ljubazno odgovara:

„Lijepo su, ali ne tako lijepo kao ti. Ti si jedinstvena.“

„To kažeš svakoj“, uzvraća mu prijekorno.

„Znaš da to nije istina. Imam oči samo za tebe, moja golubice. Ti si prelijepa i tvoj glas je tako sladak...“

„Opet počinješ.“

„Opet počinjem?“

„Budi iskren. Jesmo li stvoreni jedno za drugo?“ upita ona smjelo.

„Stvoreni smo jedno za drugo“, odgovara Salomon potpuno siguran.

Pretpostavljam da su u tom trenutku čiste i iskrene ljubavi njihove ruke okrznule jednu drugu i iznenadna eksplozija osjećaja ispunila je njihove duše. Kada ste odmaknuti od nesigurnosti i nepovjerenja, mnogo je lakše uživati u povjetarcu i večernjim dugim sjenama.

Salomon vs. Mozart?

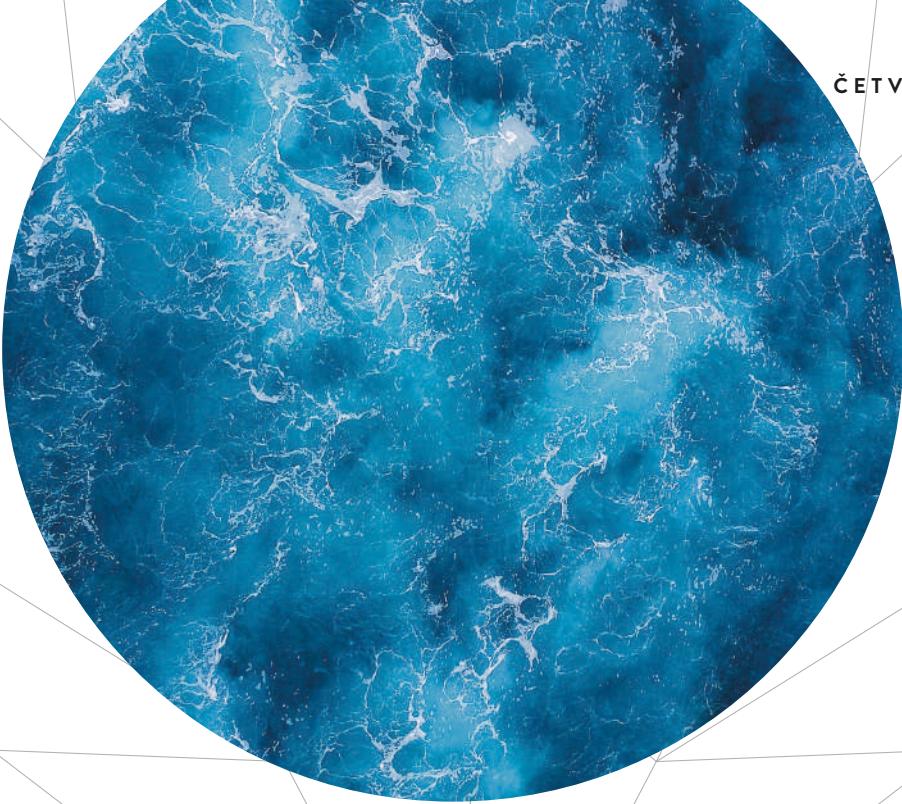
Salomonova opera govori o čistoći, za razliku od Mozartova *Don Giovannija*.

Premijera opere *Kažnjeni razvratnik ili Don Giovanni* Wolfganga Amadeusa Mozarta održala se 29. listopada 1787. godine. Djelo govori o Don Juanu, književnom prototipu zavodnika, vrlo poznatom po nepoštivanju normi morala i vjernosti u ljubavnim aferama. Don Giovanni povezan je s mnogo pridjeva (razvratan, arogantan, promiskuitetan, vulgaran) koji su postali preporuka za mnoge ljudе. Biti prozvan Don Juanom ili Casanovom (usput, Giacomo Casanova bio je na premijeri opere u Pragu) smatra se, čini se, komplimentom u našem društvu. Vrijednost mnogih ljudi mjeri se brojem njihovih osvajanja, a biti emocionalni predator čak je i poželjno.

Ali to je protivno biblijskoj poruci. U Božjoj riječi dobro ljubavniči opisani su drugim pridjevima (onima koji označavaju čistoću, nevinost, integritet, odanost, pristojnost). To su toliko zanimljivi i dobiti sastojci za zdrave odnose da su vrijedni da se o njima govori. Stoga ćemo se na njih usredotočiti iz pet perspektiva:

➢ **Moje vs. naše.** Postoji vrijeme kada mislimo samo na sebe i postoji vrijeme kada uključimo osobu koju volimo. Za dijete je normalno da razmišlja samo o sebi. Dok rasteš, učiš da postoji prostor koji treba dijeliti i misli koje treba razumjeti. Pomičemo se od razmišljanja samo o sebi prema uživanju u odnosima s drugima. Don Giovanni nije prerastao prvi stupanj. On živi u tiraniji svojega ega. *Pjesma nad pjesmama* predstavlja na prirođan način odnos u kojemu se dijeli (pogledajte, na primjer, kako se riječ „naš“ koristi u knjizi: 1,16.17; 2,9.12.15; 7,13). Temelj zdravog odnosa jest „ono što je naše“.

› **Mutno vs. transparentno.** Osobni odnosi su kao voda. Ako je prozirna, vjerujemo da je možemo popiti; ako je mutna, dvaput ćemo promisliti prije nego što je popijemo. Don Giovanni koristi smicalice i prijevare u svojim pokušajima zavođenja. Takvo nepravilno djelovanje dovest će ga do egzistencijalne propasti. *Pjesma nad pjesmama* ističe se po svojoj čistoći, i to toliko da ponekad osjećamo da je previše (sjetite se nedavnog razgovora o seksualnosti). Zašto? Jer je nevinost pravi način gledanja. Kada tekst kaže da Sulamka ima oči kao golubica (1,15), govori o toj nevinosti i o tom zdravom načinu gledanja. Podseća na Eden, gdje su Adam i Eva hodali goli, ali nisu se osjećali golima. Zdrav ljubavni odnos uvijek se vraća u Eden, u vrijeme kada grijeh nije postojao. Tamo nalazimo pravu prirodu ljubavnih odnosa. Čistoća je tamo bila normalna stvar. I u budućnosti, na Novoj zemlji, bit će isto tako. Ne bismo li trebali početi vježbati za taj toliko očekivani trenutak?

› **Prljavo vs. čisto.** Možda se nakon čitanja posljednjeg odломka osjećaš tužno jer si, iz bilo kojega razloga, prljav od nepoštenja. Ako je tako, na pravom si mjestu. Biblija ne prezentira popis savršenih i neokaljanih svetaca. Naprotiv, daje primjere mnogih života koji su bili uprljani. Za razliku od *reality showova*, koji cvjetaju na prljavštini, Biblija nas poziva da se očistimo. U tom smislu želim s tobom podijeliti 73. psalam. U toj pjesmi Asaf misli da ne može postati ponovno čist i pošten (redak 13), ali dolazi do zaključka da s Bogom nije tako: „Ali meni je milina biti u Božjoj blizini, imati sklonište svoje u Jahvi. Priopovijedat ću sva tvoja djela“ (redak 28). Čak i ako je tvoj život bio „4x4“¹, Bog ti daje priliku da živiš „1x1“ (ti i On, a zatim ti i tvoja najdraža osoba).

”
*Osobni odnosi su kao voda.
 Ako je prozirna, vjerujemo da
 je možemo popiti; ako je mutna,
 dvaput ćemo promisliti prije nego
 što je popijemo.*
 “

› **Prosto vs. profinjeno.** Postojalo je vrijeme kada se zbog utjecaja platonike ljubavi romantizam razbacivao uljudnim ponašanjem (nazao bih ga sladunjavim). U današnje vrijeme, zahvaljujući utjecaju konzumerske ljubavi, prosto je postiglo trijumf. Ono što bi trebalo biti privatno eksplicitno se razgolitilo. (Znam da bih ovdje trebao dvaput promisliti o izboru riječi, jer ovo je upravo ono što pornografija prodaje: golo tijelo.) Don Giovanni preuzeo je priču i prosto je sada *novo normalno*.

“
*Prava ljubav sja
i sve više grijе jer njezin
plamen dolazi od Boga.*

“

Međutim, *Pjesma nad pjesmama* poziva nas da budemo profinjeni. Kada Salomon govori Sulamki, on ilustrira da je njezin govor sladak kao med (4,11). Pokazujući finoču i poniznost, ona se uspoređuje sa šafranom (ili ružom šaronskom u 2,1 – Varaždinska Biblija) i ljljanom u dolu – jednostavnim, ali prekrasnim cvjetom. Nema potrebe za razmetanjem jer ona sve ukrašava svojom jednostavnosću. Imajući takvo gledanje na umu, ohrađujem te da prihvatiš revoluciju *Elegantia* (ne potičem ovde borbu stilova, nego da se ima malo više stila). Dosta prostote!

- › **Tama vs. svjetlost.** Mnogi mladi igraju se s ljubavnim odnosima kao da se igraju s *pinjatom*²: zatvorenih očiju i gađanjem u mraku. Nekad uspiju, a drugi put promaše. Za Don Giovannija normalno je da živi u mraku svojih osjećaja jer je odlučio boraviti u nepoštenju. No to nismo mi. Mi imamo Svetlo i moramo biti svjetlo. Budući da imamo pristup Svetlu, ne možemo stalno živjeti na temelju zbrke ili subjektivnosti. *Pjesma nad pjesmama* 8,6 spominje vrlo moćan plamen imenom „plamen Jahvin“. Prava ljubav sja i sve više grijе jer njezin plamen dolazi od Boga. Ne bi imalo nikakva smisla imati pristup toj mudrosti i ignorirati je. Jednostavno trebaš upaliti „prekidač“ koji predstavlja Isusa i sve ćeš vidjeti u drukčijem svjetlu.

Konačni rezultat: Tim Don Giovanni: 0 / Tim Salomon: 5

Ja znam u kojem sam timu. Zašto? Još uvijek sumnjaš? Jer više volim ljubav koja me oslobađa od svoga ega i dopušta mi da uživam u tvojoj slobodi. Jer mi je dosta nositi se sa stvarima koje ne vidim ili po kojima ne želim živjeti. Želim imati duševni mir koji dolazi od toga što sam pošten. Jer sam umoran od toga da budem ranjen krvnjom i želim gledati partnera što je moguće svjetlijim i čišćim. Jer mi je dosta vulgarnosti i znam da sam stvoren za odnose vrhunske kvalitete. Jer sam umoran od spoticanja; želim znati gdje sam i što donosim u odnosu da bi bio zdrav (i, nadam se, spasonosni). Ništa to ne može nadmašiti. Želim – koliko god to zvučalo sladunjava – živjeti od čiste ljubavi. Da se nisi usudio sumnjati: živjeti od čiste ljubavi. Idem čak i dalje: kako bi bilo da to tetoviramo na svoju ruku i na svoje srce? (*Pjesma nad pjesmama* 8,6)

P.S.: Šalim se oko tetovaže na ruku. Ali srce trebam zapečatiti ASAP. Hoćeš li mi se pridružiti?

Molitva dana

Dragi Bože, mnogo puta se poruke iz društva toliko razlikuju od ideala koje si mi postavio. Nadam se da ćeš mi pomoći da živim u svim svojim odnosima čisto jer želim imati odnose vrhunske kvalitete.

PITANJA

1. **Što si posebno zapazio u današnjem čitanju? Zašto?**

2. **Victor govori o pet perspektiva koje treba razmatrati glede najčišće ljubavi: što predlaže društvo vs. što preporučuje Biblija. Što misliš o svakom od njegovih prijedloga?**

Moje vs. naše. _____

Mutno vs. transparentno. _____

Prljavo vs. čisto. _____

Prosto vs. profinjeno. _____

Tama vs. svjetlost. _____

3. „Znam da sam stvoren za odnose vrhunske kvalitete.“ Kako definiraš odnos vrhunske kvalitete? Kako to utječe na način na koji se odnosiš prema drugim ljudima?

4. **Victor predlaže da prihvativimo odnose očima čistoće. Što nas 1. Timoteju 5,1.2 uči o odnosu jednoga s drugim?**

ISTRAŽI DUBLJE

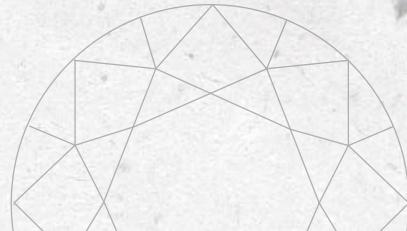
- **Pročitaj** Pjesmu nad pjesmama 2,8 – 3,5 barem nekoliko puta. Podcrtaj ili označi sve što privlači tvoju pozornost.
 - Ima li ponavljanja? Gdje se i što ponavlja?
 - Pjesma nad pjesmama 2,11-13 govori o promjeni godišnjih doba. Koje paralele možeš povući između te promjene godišnjih doba i različitih faza u odnosima u prijateljstvu/vezi/braku?
 - **Istraži:** Što bi moglo značiti lisice u Pjesmi nad pjesmama 2,15? A vinogradi?
 - Salomon i Sulamka osjećaju snažnu želju da se nađu (3,1.2), iako također znaju da moraju čekati dok ne bude pravo vrijeme (2,7; 3,5; 8,4). Misliš li da je dobro i pozitivno osjećati seksualnu privlačnost prema svom partneru/partnerici, dečku/djevojci? Zašto da ili zašto ne? Što učiš iz Pjesme nad pjesmama o postupanju s tom seksualnom privlačnošću?
- Ponovno **pročitaj** Pjesmu nad pjesmama 2,16. Što učiš iz Sulamkine izjave?
 - Možeš pretvoriti ovaj redak u umjetnost, stihove ili pjesmu ili ispisati kaligrafijom.
- **Pročitaj** Pjesmu nad pjesmama 3,1-5. To je prvi san koji nalazimo u Pjesmi nad pjesmama.
 - Koji učinak ima ponavljanje u redcima 1 i 2? Kako je riješena napetost koju proizvodi?
 - Usredotoči se na Pjesmu nad pjesmama 3,4. Sanja li Sulamka o konzumiraju svojega braka sa svojim dragim ili ga nastoji čuvati do dana vjenčanja (vidi 1,4; 3,5; 8,2)?
- **Pročitaj** Ivan 8,1-11. Možda nisi uvijek živio prema Božjim idealima. Što te ovaj susret Isusa i žene uhvaćene u preljubu uči o praštanju i milosti? A o drugim prilikama?
- **Moli se.** Otvari svoje srce Bogu i reci Mu o svojim odnosima (u prijateljstvu/vezi/braku). Zamoli Ga za mudrost da živiš u odnosima istinski visoke kvalitete. Pozovi Svetoga Duha da ti dâ bistrinu da vidiš što trebaš promijeniti ili popraviti.

OSOBNI IZAZOV

Napravi popis pet „vs.“ izjava koje je Victor naveo u tekstu. Možeš ih pretvoriti u crtež ili vježbati kaligrafiju. Važno je uzeti vrijeme za analizu kako tvoji odnosi odražavaju načela koja Salomon daje u Pjesmi nad pjesmama i kako ne. Evidentiraj to tako što ćeš staviti kvačicu ili za *tim Salomon* ili za *tim Don Giovanni*.

Sada vizualiziraj trenutke u svojoj vezi u kojima nisi živio po načelima Pjesme nad pjesmama. Što možeš učiniti da primjeniš ta načela u svom životu? Razmisli o konkretnim primjerima i postavi sebi nekoliko ciljeva koje ćeš ostvariti u sljedeća 72 sata. Koji je tvoj sljedeći korak? Moli se Bogu i traži Ga da ti pomogne promijeniti sve kvačice na popisu i premjestiti ih u *tim Salomon*.

AKTIVNOSTI

PRVA AKTIVNOST: VODENI FILTER

Potrebno:

1. prozirna plastična boca s poklopcom
2. šalica zemlje
3. šalica pijeska/šljunka
4. šalica kamenja
5. nož
6. pamuk ili pamučna tkanina
7. aktivni ugljen (po izboru)

Opis aktivnosti

Podzemna voda obično se filtrira kada prolazi kroz različite slojeve zemlje, kamenja, šljunka i pijeska. Kada voda putuje kroz te slojeve, nečistoće koje nosi sa sobom filtriraju se i tako se postigne veći stupanj čistoće.

Za ovu aktivnost napraviti ćemo voden filter kućne izrade s prozirnom plastičnom bocom i nekoliko materijala.

1. Napravi rupu na poklopcu i zatvorи bocu.
2. Odreži dno boce u visini otprilike 2 cm.
3. Okreni bocu naopako i stavljaj materijale u slojevima ovim redom: pamuk, aktivni ugljen, pijesak, zemlja i kamenje.
4. Ulij vodu s nečistoćama na posljednji sloj i gledaj kako se filtrira dok putuje kroz različite slojeve dok ne postigne veći stupanj čistoće.

Primjena

Često prolazimo kroz različite situacije u životu zbog kojih se osjećamo kao da imamo „kamenić u cipeli“. Dobra je stvar da nam takve situacije pomažu rasti i ostaviti štetne sastojke iza nas.

Odvoji vrijeme za razmišljanje s Bogom. Razgovaraj s Njim o tome kroz trenutno prolaziš u svojim odnosima u prijateljstvu/vezu/braku. Zamoli Ga da ti pokaže kako svaki od tih odnosa može pomoći „oblikovati“ grube rubove tvoga karaktera.

DRUGA AKTIVNOST: REAL FOOD

Upotrijebi navedenu poveznici ili skeniraj QR kod za ovu aktivnost.

<https://bit.ly/MagnaOperaDownloads>

Najunosniji ugovor

KLJUČNI TEKST:

Pjesma nad pjesmama 3,6-11; Psalm 45

„Vjenčanje – s Bogom kao gostom – san je svake djevojke ili mladića u Bibliji.“

„To je upravo
ono što možemo
očekivati!“

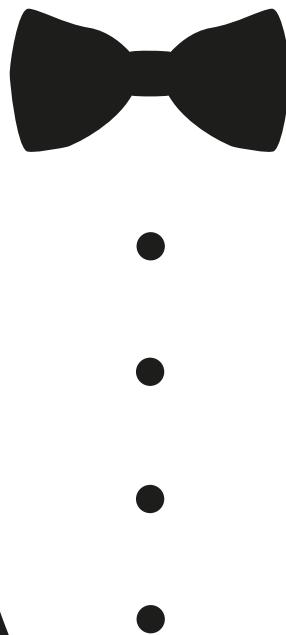
Ljudi su odmah reagirali dajući ovakve komentare:

- › **Ironično:** Dobiti razvod lakše je nego prekinuti ugovor za telefon.
- › **Fundamentalistički:** Iskreno, ljudi, ne trebate se vjenčati da biste se ***... Prestanite ismijavati instituciju braka!
- › **Puritanski:** Ugovor o kohabitaciji isto je kao da ste obični pravni partneri. Stoga ne nazivajmo to brakom. Ovo je provokacija. To što govorи nije ništa novo. Ima tisuće samaca koji cijeli život skaču iz veze u vezu.
- › **Dogmatski:** Brak treba trajati dok nas smrt ne rastavi. A onda ima onih koji braku pristupaju kao igri. U braku se radi o odricanju i vjernosti, predanosti i nastojanju, životnom projektu koji nema rok trajanja. Problem nije brak, problem su ljudi koji pristupaju braku kao igri i stoga se ne uspijevaju predati ili truditi, oni koji ne znaju što je smisao i definicija braka. Ne ulazite u brak, točka.

Dok to čitam, ne mogu si pomoći a da ne razmišljam o nekim ljudima koje znam koji govore upravo isto. Jasno je da je romantični duh društva u ratu sa strahom od predanosti. A naša reakcija ne bi trebala biti da se zbog svoga sarkazma udaljimo od drugih niti bi trebala biti terorističko-religiozni napad. Ne bi trebala biti recitiranje iz Jezičnoga rječnika (onih jezika koji vole širiti tračeve) ili iz doktrine broj „X“ Sustavne teologije. Zašto? Jer se ljudi nađu u zbušujućoj točki slabosti i ono što trebaju jest ono najbolje od nas i naših idea. To vidim svaki dan u načinu

na koji izražavaju ono što ih najviše боли, iako ne uspijevaju uviđek reći kako stvari stvarno stoje i u zamjenu se okreću blagim riječima (eufemizmima). Više vole „privremeni prekid zajedničkog života“ od „razvoda“, ili „opadanje strasti“ od „bračne krize“, ili „preslagivanje osjećaja“ od „gubitka ljubavi“, ili – ovaj je značajan – „usavršavanje iskustva“ od „nevjere“, ili „otvoreni brak“ od „odnosa lišenog vjernosti“. U tekstovima koji sadrže te fraze nalazite poveznice na članke poput: „Pet tajni kako učiniti vašu vezu trajnom“, „Kako biti siguran da vas partner ne vara“, „Kako imati sretan brak“ itd. Ti ljudi, bez sumnje, trebaju pomoći.

Tijekom razdoblja mojega stjecanja doktorata znanosti kao student jezika (drugih vrsta jezika, onih iz Biblije) imao sam kolegicu koja je živjela sa svojim dečkom. Bila je pametna, proaktivna mlada žena sve dok se nije postavilo pitanje o njezinu vezi. Njezin izraz lica tada bi se dramatično promijenio. Jednoga dana, tijekom pauze, otvorila se ostalim kolegama i priznala da sanja o udaji, ali se istovremeno zbog toga osjeća prestrašenom. „Zašto?“ pitao je jedan od doktoranata kojem je glavni jezik bio arapski. „Jer ako predložim brak, naša veza vjerojatno će završiti“, odgovorila je s dubokim osjećajem straha. Razgovor je tu završio. Kući sam se vratio bez ironije, bez radikalnih misli, bez terminoloških ra-

zjašnjenja (što je za mene već neka vrsta ovisnosti), bez popisa biblijskih redaka. Umjesto toga, vratio sam se kući tužan. Društveni diskurs je jedno, čak i ako je prerašen u neku ABBA-inu pjesmu; stvarnost je drugo. Zbog toga što priča sadrži mnogo više usamljenosti, frustracije, nesigurnosti i nezadovoljstva nego što se može naslutiti.

Zabava u stilu

Biblija je poznata po povezivanju vjenčanja sa zabavama. Vjenčanje – s Bogom kao gostom – san je svake djevojke ili mladića u Bibliji. Ustvari, najznačajniji tekst u *Pjesmi nad pjesmama* jest opis Salomonova i Sulamkina vjenčanja. Snovi mlade djevojke sa sela (Pjesma nad pjesmama 2,8,9) ispunjavaju se u posebnom trenutku, mnogo privlačnijem i slikovitijem nego vjenčanje na grčkom otoku (sa svime što to implicira!), s posebnom pažnjom za detalje i mnogo ekstravagancije (Pjesma nad pjesmama 3,6 – 5,1). Što reći? To je upravo ono što možemo očekivati! Svi su sjajni (Izajija 61,10; Jeremija 2,32), sretni (Pjesma nad pjesmama 3,11), okruženi veselim mnoštvom (Otkrivenje 19,7). Glazba i ples su svugdje (Jeremija 7,34), kao i razmjena darova (1. Kraljevima 9,16).

Psalam 45, ljubavna pjesma Korahovih sinova, opisuje jedan takav trenutak. Nakon pohvale mladenki i mladoženji, on uzbudeno objavljuje (redak 18):

*„Iz koljena u koljeno
naviještaće ime tvoje,
hvalit će te narodi
u vijekove vijekova.“*

Vjenčanje nije bio besmisleni događaj koji možemo zaboraviti. Bilo je simbol za mnogo više. Bila je to javna manifestacija, zavjet pred drugima, da će mladenka i mladoženja želju Adame i Eve učiniti svojom – bit će jedno, živjeti kao jedno, sanjati zajedno i graditi zajedno. Nisu se bojali predanja jer su imali najboljeg „trenera“, „terapeuta“ ili kako god ga želite nazvati – Boga. To je ključni čimbenik koji nam pomaže da nadvladamo svoje strahove, kruz i razočaranja i omogućuje nam da obnovimo savez ljubavi. Nijedan organizator vjenčanja nije kao On. Nijedan bračni terapeut nije kao On. Nitko nije kao On. On je stvorio brak i On je to učinio za nas. I to s razlogom, zar ne? Razmislite o tome.

Ne propustite zabavu

Kada se sjetim da je Isus svoju zemaljsku službu započeo na vjenčanju, nasmiješim se. Budući da ovdje govorimo o Isusu, obuzdavam se, no... kako pametno od Njega! On počinje zabavljujući se, uživajući u sreći upravo vjenčanih. Zamišljam Ga kako planira svoje aktivnosti za sljedeće tri godine. Po mom mišljenju, On govorи: „Najprije vjenčanje. Trebamo imati dobar početak, kao u Edenu. To će biti moј način potvrđivanja da je ljubav mojega Oca još uvijek živa među parovima.“ Vidite, Isus je volio uključiti svoga Oca (još jedna ABBA, no mnogo melodičnija od švedskoga benda) u sve, posebno u odluke tako važne kao što je biranje životnoga partnera. Sophie bi rekla: „Želim savršeno vjenčanje i želim da me moј **Otac** odvede do oltara.“

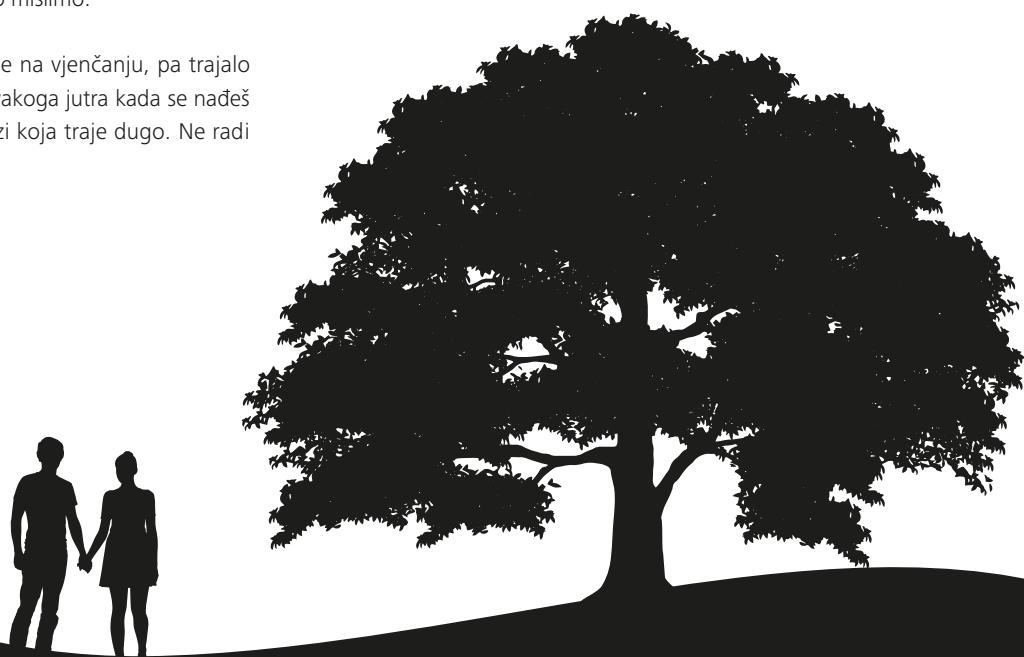
Inače, u Isusovo vrijeme, nije baš bilo popularno vjenčati se. Mnogo ljudi jednostavno je živjelo zajedno dok nisu dobili djecu, kada su odlučili vjenčati se da bi osigurali neku stabilnost. Ispada da možda nismo tako „moderni“ kao što mislimo.

Najveće slavlje u braku ne događa se na vjenčanju, pa trajalo ono i cijeli tjedan. Ono se događa svakoga jutra kada se nađeš kraj osobe koja te stvarno voli, u vezi koja traje dugo. Ne radi

Molitva dana

Dragi Bože, predanje je ponekad istinski zastrašujuće. Priznajem da ljubavne odluke ponekad uzimam olako. Ponekad nisam svjestan koliko su ljubavni odnosi ustvari transcendentalni. Otvori mi oči da naučim cijeniti dar koji si nam dao kada si ustanovio brak.

se o tome kako koristiš Zubnu pastu. Ne radi se o tome da ideš na spoj ili da često imaš seksualne odnose. Radi se o dvoje ljudi koji prihvataju Boga i čiji karakter i zrelost rastu zajedno. Radi se o dvoje ljudi koji izražavaju nesebičnost, priznaju razlike i pokazuju poštovanje. Radi se o nadvladavanju strasti i prigrljivanju ljubavi. Toliko je romantično da imaš osjećaj kao da je iz filma, ali je stvarno.

„Najveće slavlje u braku ne događa se na vjenčanju, pa trajalo ono i cijeli tjedan.“

PITANJA

- 1. Što si posebno zapazio u današnjem čitanju? Zašto?**

- 2. Zašto bi Bog „ustanovio brak za nas“? Kakav je biblijski koncept braka? Ponovno pročitaj Postanak 2,24 i Efežanima 5,31.32.**

- 3. Je li stupiti u brak jedan od tvojih snova? Zašto da ili zašto ne? Ako jest, što bi se dogodilo da se taj san ne ostvari?**

- 4. Osjećaš li se neugodno razmišljajući o braku kao „unosnom ugovoru“? Kako to gledanje utječe na tvoj pristup braku?**

- 5. Koje su razlike između predanosti u bračnom odnosu i predanosti u vezi?**

ISTRAŽI DUBLJE

- **Pročitaj** Pjesmu nad pjesmama 3,6-11 i Psalm 45. Kako je opisan kralj u ovim odlomcima? Što ga karakterizira?
- **Pročitaj** Matej 6,33. Može nas privući moć, status ili bogatstvo neke osobe. Međutim, prema Bibliji, što treba biti naš prioritet? Kakva je vrsta kraljevstva Božje kraljevstvo? Kako možeš primijeniti Matej 6,33 u kontekstu našega razgovora o braku?
- **Razmisli:** „Ako želiš tražiti najprije Božje kraljevstvo i Njegovu pravednost i dopustiti da taj raspored pokreće tvoju odluku gledе toga koga odabireš za brak i odbijaš oko toga praviti kompromis, osiguravaš si brak koji će te mnogo više ispunjavati, duhovno obogaćivati i općenito više zadovoljiti. *Stupanj do kojega činiš kompromis u vezi s tim retkom jest stupanj do kojega stavljaš svoje buduće zadovoljstvo u opasnost i širom otvaraš vrata velikoj frustraciji, pa čak i žaljenju.*”²
- **Moli se.** Razgovaraj s Bogom o svojim prioritetima i željama. Pozovi Ga da bude dio tvojih planova na početku svakoga dana. Zamoli Ga da ti pomogne živjeti prema idealu u Mateju 6,33.

OSOBNI IZAZOV

„Najveće slavlje u braku ne događa se na vjenčanju. Događa se svakoga jutra kada se nađeš kraj osobe koja te stvarno voli.“

Odnos i veza koja se njeguje u kontekstu braka jedinstvena je. Toliko je posebna da čak ukazuje na naš odnos s Bogom (više o tome u osmom poglavlju). Da bi to bilo stvarno, postoji jedan element koje se ne smije propustiti: Isus. Njegovu prisutnost trebamo baš svakoga trenutka.

S Isusom, ti pronalaziš sebe, *svakoga jutra, kraj osobe koja te stvarno voli*. Ako Ga stavimo na prvo mjesto u svome životu, sve će biti bolje (Matej 6,33).

Danas te ohrabrujemo da upoznaš Isusa još intimnije. Bio u braku ili ne, Isus će promijeniti tvoj život na bolje. Naš je prijedlog za tebe da čitaš najbolju biografiju ikada napisanu o Isusu: *Isusov život* Ellen G. White. **Jedno poglavje dnevno za promjenu života.** Moli se Bogu da ti pomogne da budeš dosljedan u tom izazovu. Podijeli omiljenu rečenicu svakoga dana na društvenim mrežama i s prijateljima.

AKTIVNOSTI

PRVA AKTIVNOST: SLUČAJ RIMSKOGA PRAVA

Opis aktivnosti

U klasičnom rimskom pravu *iustae nuptiae* (Zakon o braku) već je bio reguliran na sličan način kako ga reguliramo danas. Za stare Rimljane bilo je fundamentalno da stranke (mladenka i mladoženja) ispunjavaju ove uvjete: 1) **starost** i 2) **kapacitet** potreban da se bude u važećem braku te za obje strane 3) **pristanak** (drugim riječima, ne bi smjelo biti pogreške, pretvaranja ili uvjeta).

Pročitajte sljedeće hipotetske slučajeve i odlučite kao skupina (poput rimskog suca) o valjanosti ovih brakova:

1. *Ticia* sklapa brak s *Gajem*, ali on dolazi na vjenčanje kao mjesecar.
2. *Cayo* želi sklopiti brak sa *Sempronijom*, ali ona nije punoljetna (12 godina po rimskom zakonu).
3. *Fulvia* želi sklopiti brak s *Cefusom*, ali umjesto njega, na vjenčanje dolazi njegov brat blizanac *Tito*.
4. *Aurelia* je pristala sklopiti brak sa *Sextom* pod uvjetom da će joj darovati vilu u Hispaniji.

Primjena

Razmislite na koje načine valjanost braka može biti upitna i dan-danas.

Božji originalni plan za brak bio je da se sklopi na čist i organiziran način. Kada slušamo Božji savjet za nas, naši životi približavaju se idealu sreće koji je planirao za nas.

Provedi neko vrijeme u molitvi. Zahvali Bogu za mir koji nam daje kada slušamo Njegov savjet.

DRUGA AKTIVNOST: PUSTI OTOK... I LJUBAV

Opis aktivnosti

Dobro poznata igra koja otkriva prioritete neke osobe sastoji se od numeriranja različitih elemenata od 1 do 7 po redu važnosti, dok zamišljate hipotetsku situaciju da ste zaglavili na pustom otoku. Zaigrajmo!

- češalj
- baterijska svjetiljka
- radio
- kutija šibica
- insekticid
- časopis
- MP3-player

Ponovimo isti zadatak, ali ovaj put postavljajući prioritete za koje mislite da ih treba imati par u svojemu braku. Raspravite o odgovorima u skupini.

- strpljenje
- humor
- poštovanje
- povjerenje
- ljubav
- odgovornost
- predanost

Primjena

Svi navedeni elementi dobri su za brak. Jako je važno znati svoje snage, kao i ono što trebamo popraviti da bismo u svojim vezama živjeli na zdrav i zreo način.

Provedi neko vrijeme u razmišljanju o Božjoj bezuvjetnoj ljubavi prema tebi i o tome kako je možeš pokazivati prema drugima.

NAJBOLJI PROJEKT

KLJUČNI TEKST:
PJESMA NAD PJESMAMA 4,1-7,10
1. KORINĆANIMA 13

Ljubav! Ljubav! Ljubav! Ljubav!

Ljubav je boemska dijete,

Nikad nije poznavalo zakona.

Ako me ne voliš, ja ēu te voljeti.

Ako te budem voljela, dobro se čuvaj!

Ako me ne voliš,

Ako me ne voliš, ja ēu te voljeti.

Ali ako te budem voljela,

Ako te budem voljela, dobro se čuvaj.

Carmen, ciganka iz Seville, pjeva ove stihove u najpoznatijoj operi Georges-a Bizeta. Bizet je zapravo umro (zbog srčanog udara u ranoj mladosti) a da nije znao koliko će popularno postati njegovo djelo (čak ga je Paco Rabanne iskoristio da bi oglašavao svoj parfem „Pure XS“!). Uveo je novi glazbeni stil: verizam. Što je pak to? Verizam je način gledanja na život onakav kakav jest, na realističan, čak i pesimističan način, gdje je sve opisano bez prikrivanja.

Carmen predstavlja ljubav koja je boemska, nekontrolirana i strasna. Ta ljubav vodi do tragičnog i neuravnoteženog ponašanja. Mogli bismo je nazvati kratkoročnom ljubavlju ili ljubavlju „kratkog vijeka“. Giovanni Verga, jedan od glavnih zagovornika toga pokreta, definirao je ideale ljudi koji žive takvim poražavajućim životom kao „ideale kamenice“. Da, kamenice. On ide u tom smjeru jer ukazuje na ljude koji su kao kamenice:

- › Zatvaraju se od vanjskoga svijeta, uzimaju samo ono što ih zanima i to je to.
- › Ne odbacuju ono što je loše iznutra, nego se toga čvrsto drže. To može izgledati predivno, kao biser, ali još je uvijek strano tijelo u njihovim životima.
- › Vrednuju seksualno zadovoljstvo previše (kamenice su afrodisijak *par excellence*).
- › Ne razmišljaju ni sekunde o tome što rade (sjetite se da je mozak kamenice manji od njezinih očiju).

„Ljubav kamenice“ može biti vrlo veristička, ali ne odražava pravu ljubav. Kao što je Salomon jednom rekao: „Razmišljah o svemu tome i shvatih kako su i pravednici i mudraci, sa djelima svojim,

JA PRIPADAM
DRAGOME
SVOME,
DRAGI MOJ
PRIPADA
MENI.

PJESMA NAD PJESMAMA 6.3

„PRAVU STVARNOST
LJUBAVI ŽIVE LJUDI
KOJI FUNKCIONIRAJU
SLIČNO SPUŽVI.“

u Božjoj ruci; i čovjek ne razumije ni ljubavi ni mržnje i njemu su obje ispravnost.“ (Propovjednik 9,1) U takvoj ljubavnoj situaciji mi trebamo vodstvo. A budući da govorimo o morskim stvorenjima, upotrijebit ću kao primjer morsklu spužvu. Pravu stvarnost ljubavi žive ljudi koji funkcioniraju slično spužvi:

- Oni su **otvoreni** prema vanjskome svijetu. Međutim, oni filtriraju što je za njih dobro, a što nije.
- Oni znaju kako **prilagoditi** ljubav svojim okolnostima. Njihova ljubav je dinamična i stavljena u kontekst.
- Oni imaju **zdravu funkciju čišćenja**. Oni znaju riješiti životne probleme i nisu zlopamtilo.
- Oni **čine svoj dio** da bi osigurali da njihovi odnosi budu uravnoteženi i trajni (spužve mogu živjeti stotinama godina).
- Oni **preživljavaju.** „Ljubav spužve“ je otporna; ne predaje se kada stvari krenu po zlu.

Mogli bismo reći da je ljubav dugotrajna i „doživotna“. Pjesma nad pjesmama jedna je od knjiga u Bibliji koje preporučuju takvu ljubav – kao trajni projekt. Pogledajte sami:

- Ljubav koju imaju Salomon i Sulamka jedno prema drugome nije ni ograničavajuća, ni posesivna, ni djetinjasta. Njihova sveza ljubavi toliko je stvarna da mogu nastaviti biti u kontaktu sa svijetom i pokazivati nesebičnost.
- Oboje pokazuju zanimanje za ono što drugoga čini jedinstvenim. Sjećaš li se kako je Sulamka govorila o svojoj tamnoj koži zbog svoga rada na poljima, a ipak je to okrenula u nešto pozitivno? Ne govorimo o platonskoj ili nerealnoj ljubavi, ni o nepomirljivoj ljubavi koja se usredotočuje samo na negativno. Uzajamno razumijevanje i kreativnost ključni su sastojci u njihovoj vezi.
- Problemi se pojavljuju (ljubomora, dvojbe, nesigurnosti) i problemi se rješavaju. Odnos se održava „čistim“ pokazivanjem poštjenja i assertivnosti. Kada ste u sjeni, pomaknite se na svjetlost. Kada se nalazite pred preprekama, nadvladajte ih zajedno.

Zato se biblijska ljubav oglašava korištenjem drugih melodija koje idu iznad onoga što je isključivo senzualno („Pure XXL“, J. C. Rabbi).

ISUS VS. SPUŽVA BOB

Netko možda misli: „Ali među kršćanima ima toliko veza koje ne funkcionišu.“ I u pravu ste; statistike to potvrđuju (o, verizam, verizam, verizam). Ne možemo biti toliko površni pa razmišljati: „Sve dok se vjenčam s dečkom/djevojkicom iste vjeroispovijesti, sve će biti u redu.“ To bi bilo kao da želimo vezu iz crtića, ljubav Spužve Boba. Dokle god živimo u palom svijetu, ljubav neće biti pošteđena komplikirajućih čimbenika. Tajna nije u magičnoj formuli, nego u zdravim odnosima u Božjem društvu.

Isus je usmjerio dobar dio svoje poruke na to da nam dâ do znanja da ljubav nije teorija, nego da se mora živjeti; da se ne radi o propovijedanju, nego o životu. Prije svega s Bogom. A zatim sa svima drugima (Marko 12,28-34). U toj skupini „drugih“ nalaze se ljudi koje ne volimo, koje ne razumijemo, ljudi na koje nismo navikli. Voljeti kao što je Isus volio ospozobljava nas da volimo svoje neprijatelje et al (protivnika, suparnika, napornog susjeda, šogora itd.) na uključujući način. Da volimo bez diskriminiranja, izvan vlastite (mentalne i socijalne) ugodne, s ciljem da budemo otvoreniji prema drugima. Da volimo bez straha. Da oslobođimo sebe i druge od krivnje. Da dajemo druge prilike na najnormalniji način. Naposljetku, da volimo s predanošću, vrstom ljubavi koja traži izgubljene i ne boji se odricanja. Isus je tako volio. On se žrtvovao za tebe čak i prije nego što si Ga volio. Njegova ljubav je takva – On voli druge kao da oni već vole Njega (iako to obično nije slučaj).

DOŽIVOTNI – ČAK VJEĆNI – PROJEKT

Pavao objašnjava Isusovu ljubav – imajući nas na umu – u 1. Korinćanima 13. On govori o ljubavi upotrebljavajući osam sinonima i osam antonima. Budući da smo mi pozitivni, usredotočimo se na sinonime.

- › **Strpljenje.** Riječ u originalu ima ljepotu poslovičnog značenja. Opisuje emocionalnu mirnoću osobe koja voli kada se nađe u toksičnom i štetnom okruženju. Ljubav želi da oni koje voli postanu bolji, pa strpljivo čeka. Ne čeka jer je nesposobna ili nemarna; ona čeka jer joj je vrijeme saveznik.
- › **Ljubaznost.** Ovo je aktivna strana strpljivosti. Ljubav ne čeka pasivno, nego i djeluje. Mirna je, krotka i osjetljiva. Siguran sam da je Pavao, kada je pisao tu riječ, mislio na Isusa. Ljubav je dobroštiva jer je svemir dizajniran u harmoniji, ljepoti i beskonačnom blagoslovu.

**„ON SE ŽRTVOVAO
ZA TEBE ČAK I PRIJE
NEGO ŠTO SI GA VOLIO.
NJEGOVA LJUBAV JE TAKVA
– ON VOLI DRUGE KAO DA
ONI VEĆ VOLE NJEGA (IAKO
TO OBIČNO NIJE SLUČAJ).“**

- › **Istina.** Istina nije samo zbirka točnih teorija. Veseliti se u istini otkriva stav; zato je toliko važna. Pokazuje da je osoba izabrala put razumijevanja umjesto sumnje, poboljšanja umjesto apatijske, traženja izvjesnosti umjesto zbumjenosti.
- › **Sve podnosi.** Pavao ovdje upotrebljava pravi grafički izraz. Dolazi od korijena koji znači „staviti krov od slame“. Ponekad, u nepovoljnim situacijama, kada kiši, čini se da lijeva. Ljubav to rješava pribavljanjem zaštite. Ne ispričava, nego opršta pogrešne postupke ili propuste drugih. U drugome vidi potencijal za popravak i zato zna kada je najbolje ostati miran.
- › **Vjeruje.** Pavao nam kaže, iz svega glasa, da ne budemo nepovjernici. Ne bismo smjeli ići kroz život misleći da će nas netko povrijediti ili razočarati. Neka naše načelo bude vjerovati jedni drugima. Takav je stav dar od Boga.
- › **Nada se.** Pavao inzistira na nadi u pozitivno. Kao kršćani, mi znamo da je spasenje na našem horizontu. Znamo da najbolje tek dolazi. Znamo da je nevolja kratkotrajna.
- › **Podnosi.** Ljubav sve podnosi kada se za nju brinemo ili joj se posvetimo na duge staze. Neki se podčine jer ne razumiju ljubav na ispravan način ili jer ne razumiju da nije zdravo biti ponižen. Riječ koju Pavao upotrebljava ide dalje od toga. Ona sve podnosi jer ne prestaje biti stvorene koje voli, ona ne napušta svoju bit, ona se ne predaje napadima protivnika.
- › **Vječna.** Ljubav „ne slabi“; ne može se nikada ugasići. Kakvo olakšanje! To je najbolja vijest ikada. Ljubav ne poznaje nikakvo cjenkanje, ne gubi svoju vrijednost, uvijek je u porastu. Ljubav je najbolja investicija u povijesti jer neće nikada prestati donositi profit zato što ima trajnu vrijednost. Ona je doživotni projekt.

„AKO ME NE VOLIŠ, JA ĆU
TE VOLJETI.

**A AKO TE VOLIM, I TI
ĆEŠ VOLJETI.“**

Usput, ljubav koju nam Isus daje, koja je mnogo svjetlosnih godina udaljena od bilo kakva negativnog verizma, može se sažeti u stihovima koji slijede:

Ljubav, ljubav, ljubav!

*Ljubav je pošteno dijete
koje uvijek, uvijek govori istinu.*

Ako me ne voliš, ja ĆU te voljeti.

A ako te volim, i ti ĆEŠ voljeti.

Ako me ne voliš,

Ako me ne voliš, ja ĆU te voljeti.

Ako te budem voljela,

Ako te budem voljela, i ti ĆEŠ voljeti.

MOLITVA DANA

Dragi Bože, želim da moja ljubav više
sliči spužvi, a manje kamenici. Želim da
moj život bude namirisan mirisom Isu-
sove ljubavi. Učini 1. Korinćanima 13
mojom stvarnošću.

PITANJA

- 1. Što si posebno zapazio u današnjem čitanju? Zašto?**

- 2. Koji su znakovi prave ljubavi? Koju odluku ili promjenu (ili više njih) trebaš donijeti da bi istinski volio?**

- 3. U svjetlu toga što si danas naučio, kako ćeš pristupati svojim odnosima općenito? A odnosu u vezi ili braku?**

- 4. Trebaš li stupiti u brak samo zato što si „zaljubljen“? Što bi mogao biti problem u tom stavu? Kako možeš naći dobrog supružnika?**

- 5. Pročitaj sljedeće rečenice i raspravi o njima u skupini:**

„Dobar brak nije nešto što nadeš, to je nešto što stvorиш.“¹

„Napraviti dobar bračni izbor počinje davanjem prave težine značajnijim stvarima – zajedničkoj misiji i karakternim osobinama koje će te blagosloviti ili mučiti sljedećih pet ili šest desetljeća – a ne seksualnoj kemiji ili romantičnom intenzitetu koji će izblijedjeti za nekoliko mjeseci.“²

„Bog – ne bračni status – definira tvoj život.“³

„Pogrešan zašto odvest će te do pogrešnog tko.“⁴

„Brak ne rješava prazninu, on je eksponira, stoga uđi u brak s nekim tko ima čvrstu nutrinu.“⁵

ISTRAŽI DUBLJE

- **Pročitaj** Pjesmu nad pjesmama 4,1 – 5,1. Što se ovdje opisuje? (Savjet: potraži riječ koju Salomon koristi u više navrata da bi se obratio svojoj dragoj.)
- **Istraži** gdje se Pjesma nad pjesmama 4,16 – 5,1 nalazi u strukturi cijele knjige. Što ti to govori o važnosti toga dijela?
 - Ovi redci privlače tvoju pozornost jer su smješteni u struktorno središte knjige.
 - Prema Richardu M. Davidsonu, glas na kraju Pjesme nad pjesmama 5,1 mogao bi biti glas samoga Boga, koji izriče blagoslov nad brakom kao što je to učinio u Edenu.⁶
- **Pročitaj** rečenice iz petog pitanja. Zapiši svoje misli o svakoj rečenici u bilježnicu ili u bilješke na mobilnom telefonu. Kako se one tiču tvoje stvarnosti?
- **Razmisli:** „Brak ne znači samo naći pravu osobu da bi mogao imati dobar brak. Radi se i o tome da postaneš bolja osoba i u tome ti može pomoći osoba s kojom stupaš u brak.“ (*The Sacred Search*, str. 219)
- **Razmisli:** Jesi li ikada razmišljao o tome kako ponekad provodimo više vremena istražujući o najnovijem telefonu ili novoj opremi nego o tome kako mudro izabrati svojega budućeg supružnika? Ne dopusti si da padneš pod utjecaj površnih emocija „kamenice“. Budi promišljen u svojoj potrazi. Na primjer:
 - pogledaj seriju *Love and marriage*, Storyline Church (pod vodstvom pastora Tya Gibsona):

<http://Bit.ly/loveandmarriageStoryline>
 - pročitaj knjigu (sâm ili sa svojim partnerom/supružnikom) o tome kako donijeti mudre odluke u ljubavi (npr. G. Mihalec: *Bez poigravanja*; M. A. Finley, S. Mosley: *Što znaju sretni bračni parovi*; H. Colud, J. Townsend: *Granice u vezi*).
- **Moli se.** Odluka o tome s kim ćeš hodati, a zatim s kim ćeš ući u brak zahtijeva mudrost. Uključi Boga u svoju potragu. Zamoli Ga za upute i mudrost kako bi donio ispravnu odluku.

OSOBNI IZAZOV

Današnja tema poziva nas da analiziramo kvalitetu svoje ljubavi. Današnji izazov ima dva dijela:

1. Razmisli o tome što možeš učiniti da budeš bolji prijatelj/dečko/djevojka/supružnik. Budi određen. Ne radi se samo o tome da pronađeš dobrog prijatelja/dečka/djevojku/supružnika, nego i da sam/a budeš taj/ta. Što konkretno trebaš promijeniti? Zapiši to i radi na tim stvarima dok se ne razviješ u svakom aspektu Božjom milošću. Možda ćeš trebati potražiti pomoć da bi postigao ciljeve.
2. Razmisli o svojim očekivanjima. Imaš li dečka/djevojku? Bi li ga/ju htio/htjela imati? S kojom namjerom? Kako bi ti bilo dobro? Kako bi se vjenčao/la (na vrijeme)? Želiš li razviti odnos u kojemu je Bog u središtu? Sada promisli o tome koje karakteristike trebaš tražiti u drugoj osobi da bi bile u skladu tvojim očekivanjima (na primjer, želim naći nekoga tko je poniran i tko rado opršta, nekoga tko rješava sukob na zdrav način, nekoga tko zna komunicirati, nekoga tko se moli...). Moglo bi ti koristiti da pročitaš knjigu o vezi, braku itd. Iskoristi prednost mudrosti koju su mnogi ljudi već podijelili sa svijetom!

AKTIVNOSTI

PRVA AKTIVNOST: DA JE BRAK...

Opis aktivnosti

- › Da je brak grad, koji bi grad bio? Nije važno ako nisi u braku. Razmisli o tome koje bi karakteristike imao. Objasni i podijeli svoje ideje sa skupinom.
- › Kada bi bio životinja, pjesma, hrana... što bi brak bio i zašto?

DRUGA AKTIVNOST: O VEZI SE TREBA BRINUTI, A NE ISTROŠITI JE

Potrebno

- › Ijepljiva traka

Opis aktivnosti

- › Zamoli dvoje dobrovoljaca da spoje kažiprste. Zalijepi ih ljepljivom trakom. Zatim odstrani traku i ponovno ih zalijepi, ali kada zamjeniš jednoga od dvoje ljudi (drugim dobrovoljcem).
- › Lijepi li traka i dalje?
- › Ponovi ovo lijepljenje i odljepljivanje s različitim dobrovoljcima.
- › Lijepi li traka i dalje ili je izgubila svoje svojstvo i namjenu?

Primjena

Što iz ove vježbe možemo primijeniti na odnose?

Provedi neko vrijeme u molitvi, u razgovoru s Bogom. Razgovaraj s Njim o kvaliteti svojih odnosa i kaži Mu kako bi volio da On bude prisutan u svakome od njih.

TREĆA AKTIVNOST: KOMUNIKACIJA JE VAŽNA

Opis aktivnosti

- › Ako u skupini postoji par, zamoli ih da ustanu i stanu na suprotnim stranama prostorije, udaljeni jedno od drugoga pet metara.
- › Zamoli ostale osobe da se postave između njih i glasno razgovaraju. U međuvremenu zamoli jednoga člana para da pokuša drugome nešto reći.

Primjena

Je li bilo lako? Koliko je važna komunikacija? Važno je stvoriti prostor za intimne susrete daleko od buke okoline i daleko od prekidanja.

ČETVRTA AKTIVNOST: INTERVJUIRAJ DUGOTRAJNE BRAKOVE

Potrebno

- › kemijska olovka
- › papir

Opis aktivnosti

- › Sastavi popis najdugovječnijih brakova u svojoj crkvi.
- › Izaberis dva braka i zamoli te parove da ti daju intervju.
- › Pitaj ih o njihovim iskustvima, slušaj njihove savjete i napravi bilješke!
- › Završi vrijeme provedeno s njima molitvom. Zamoli ih da se mole za tebe i tvoj ljubavni plan.

7

NAJBOLJE RIJEĆI RIJEĆI, RIJEĆI I JOŠ **VIŠE** RIJEĆI

KLJUČNI TEKST:

PJESMA NAD PJESMAMA 7,10 – 8,14

„NEKI SE LJUDI USTRUČAVAJU
IZRAŽAVATI SVOJE OSJEĆAJE; ONI
GRIJEŠE. JA VOLIM REĆI SVOJOJ
VOLJENOJ ŠTO MI SE NA NJOJ
SVIĐA.“
(SELOMOH BEN-DAVID)

TAKO SI LIJEPA, DRAGA MOJA. TI SI DRAŽESNA ŽENA.

PJESMA NAD PJESMAMA 7,6

Tiskovna konferencija održava se u hotelu Kralj David u Jeruzalemu. Intervju se vodi sa Salomonom i Sulamkom, dobitnicima „Nagrade za najbolji par“ posljednjih 3000 godina.

MODERATOR: Dobro jutro! Puno vam hvala što ste nam se pri-družili danas, i to točno na vrijeme. Sada imamo priliku provesti nekoliko minuta s nedavno nagrađenim „najboljim parom“. Riječ je ni o kome drugome nego o Salomonu i Sulamki. Dobro došli na ovu tiskovnu konferenciju u hotelu Kralj David u Jeruzalemu. Za početak, kako se osjećate zbog ovoga postignuća?

SALOMON: Hoćeš li ti početi?

SULAMKA: Naravno. Zapravo sam vrlo iznenadena. Bilo je toliko nominiranih. Mislila sam da mi nećemo biti ti sretnici. Dakle, da, oduševljena sam rezultatom, naravno!

SALOMON: Gledam svoju suprugu i podsjeća me na izreku: „Ljupka žena stječe slavu.“ (Izreke 11,16) Zasluga nije moja, nego njezina. Sretan sam jer je ona sretna.

SULAMKA: Pa, znate koliko Salomon voli sakupljati izreke. Uvijek zapisuje narodne izreke dok putujemo.

MODERATOR: Sulamko, upravo si spomenula Salomonovu strast za izrekama. On je i vrlo uspješan pisac. Kako je *Pjesma nad pjesmama* utjecala na vašu vezu?

SULAMKA: Volim reći da je to bio timski rad. Vjerovali smo da je naša priča privlačna; bila je vrijedna da se ispriča. Počeli smo raditi s dvorskim pisarom, ali što da kažem? Ispalo je nekako umjetno. Konačno je Salomonu uspjelo uvrstiti to u svoj raspored i napisati sve u jednom dahu. Pročitali smo je nekoliko puta i, iskreno, jako uživali u tome.

MODERATOR: Kako to? Što vas je navelo da toliko uživate?

SALOMON: S jedne strane, to je bio projekt koji smo napravili kao par; s druge strane, pomoglo nam je da se sjetimo naše priče. Mislim da se ljudi u braku trebaju planski i redovito prisjećati svoje priče. Zajednička iskustva jačaju odnose. To je bilo stvarno dobro za nas. Tako ugodno iskustvo.

MODERATOR: Pa, ne želim ja oduzeti sve vrijeme predviđeno za ovaj intervju. Ima mnogo kolega koji žele postaviti pitanja. Izvolite.

NOVINAR 1: Karl Kamal iz *Der Spiegela*. Spomenuli ste izreke i autobiografsku knjigu koja se temelji na vašoj vezi. Kakav je vaš odnos prema riječima? Riječima drugih ljudi i vašim riječima.

„SKLONI SMO ZABORAVLJA- TI VREMENA KADA SMO BILI SRETNI.“

SULAMKA: Što se mene tiče, imala sam povremenih problema s komentarima o meni na društvenim mrežama. Vi već znate koliko mogu povrijediti stranice kao što su *Mournerest* ili *Laundergram*. Bila sam stvarno povrijeđena kada su se okomili na mene zbog moje boje kože i mojega društvenog statusa. Salomon mi je mnogo pomogao u to vrijeme. Razgovarali smo o tome nekoliko puta dok nisam shvatila da su te stvari ono što najviše volim kod sebe. Poštujem druge ljudе, ali pažljivo biram kojim ču komentarima stvarno posvetiti pažnju. Ako će ojačati našu vezu, onda ih prihvaćam. Ako će na nas djelovati negativno, odlučim ih ignorirati.

SALOMON: Pažljivo slušam i zadržim dobar savjet. Na primjer, moja majka dala mi je nekoliko savjeta o tome što čini ženu istinski vrijednom. Uključio sam ih u posljednje poglavlje svoje knjige *Mudrih izreka*. Mudre riječi. Kada sam ih čitao, one su me bez dvojbe podsjetile na Sulamku. Razgovor nam jako godi. Jedna od tajni za uspješan brak jest glatka komunikacija.

NOVINAR 2: Bella Donna za *Graziu*. Kakva je točno ta komunikacija? Recite nam više o tome kakvi su vaši razgovori, što kažete, kako to kažete? Drugo pitanje: Salomon je spomenuo svoju *mammu*, kakav je vaš odnos s vašom obitelji?

SULAMKA: *La mamma je la mamma* (smije se). Šalu na stranu, obitelj je proširen odnos nekog para. U njoj vidimo zaštitni okvir i vodstvo. Prihvaćamo njihove prijedloge i kasnije ih primijenimo u našu stvarnost braka. Kao što kaže Salomonova izreka: „*Tko ljubi pouku, ljubi znanje.*“

SALOMON: Vratimo se detaljima o našoj komunikaciji. Prije svega, pravi razgovor. Pravi razgovor ne znači samo govoriti i govoriti, nego i slušati.

SULAMKA: Ja sam bolja u govorenju, on u slušanju.

SALOMON: Razgovori trebaju biti asertivni. Trebate reći stvari, a ne zadržavati ih za sebe. Pazite, trebate ih reći na dobar način. Asertivnost, mnogo asertivnosti. Kad god ona počinje rečenicu s „moj brate“ ili „Selomoh ben David“, jako obratim pažnju.

„VIDIM DALJE OD NJEZINE KOŽE. VIDIM OSOBU U KOJU SAM DEFINITIVNO ZALJUBLJEN.“

SULAMIT: Obično ga zovem Selomoh.

SALOMON: Uz asertivnost, da razmislim malo... ljudazne riječi. Neki se ljudi ustručavaju izražavati svoje osjećaje; oni griješe. Ja volim reći svojoj voljenoj što mi se na njoj sviđa.

SULAMKA: A ja volim kada mi to kaže. Prije je Salomon spomenuo koliko je važno govoriti o zajedničkim iskustvima. Apsolutno, to je jako važno. I ići ću čak dalje. Trebamo se posebno usredotočiti na trenutke sreće. Skloni smo zaboravljati vremena kada smo bili sretni. Verbaliziranje te sreće donijet će toliko dobra u svakoj situaciji.

NOVINAR 3: Mee Two za *Cosmopolitan*. Je li ovo trenutak sreće? Još jedno pitanje. Zar ne mislite da su mnogi komplimenti koje dajete svojoj supruzi u *Pjesmi nad pjesmama* primjeri sekističkih mikroagresija?

SALOMON: Sve je bilo trenutak sreće – do sada (polovični osmijeh). Ispričavam se zbog ironije. Mislim da to ne biste trebali etiketirati na taj način jer je ja ne smatram objektom. Ono što kažem njoj ne govorim drugim ženama. Ona je za mene posebna. Kada kažem „moja golubice“, „ostrižene ovce“, „kula Davidova“ ili „vrt mogranja“, vidim dalje od njezine kože. Vidim osobu u koju sam definitivno zaljubljen. Također, zapamtite, *Pjesma nad pjesmama* ima četvrto poglavlje, ali ima i peto. Ona ništa ne zaostaje sa svojim odgovorima.

NOVINAR 4: Dis Sonance za *Marie Claire i Femme Actuelle*. To su vrlo lijepo riječi koje se govore na početku veze, no kako održavate strast životom tako dugo? Zar se riječi ne istroše?

SULAMKA: Oprostite, što mislite kada kažete *strast*?

NOVINAR 4: Strast je ludost, nešto neodoljivo.

SULAMKA: O, ta strast. Ako si živ, uvijek postoje male ludosti koje možete uraditi kao par. Na primjer, nedavno smo išli u Aqabu na ronjenje. Bilo je spektakularno. Dan smo završili romantičnom večerom. Je li to bio trenutak strasti?

SALOMON: Definitivno jest.

SULAMKA: Ako on tako kaže... Da, bio je to trenutak strasti, zrele strasti.

NOVINAR 4: Ali to nije strast, to je samo ljubav.

SULAMKA: Onda dajem prednost ljubavi sa zdravom avan-turom.

SALOMON: A sada o riječima koje se istroše. Ako se istroše, onda im daš novo značenje ili stvorиш nove. Nedavno sam istraživao korištenje nekih vlastitih imenica (značajan pogled upućen Sulamki). Na primjer, ako smatram da je nešto predivno, slatko ili intimno, kažem: „Kako sulamitsko!“ (uzdah)

NOVINAR 5: Sing Spiel sa Scherzo. Vaš odnos zvuči toliko slično odnosu Bastien i Bastienne od Mozarta. Slažete li se?

SALOMON: Je li to opera koju je napisao kada je imao 12 godina? Ona koja govori o ljubavi između pastira i pastirice? Mislim da će ona imati bolji odgovor, ona je kod kuće pravi melomanjak.¹ Molim vas, nemojte reći mom ocu, on ima problema s mojim odnosom prema glazbi.

SULAMKA: Hvala na ovom pitanju. Navodno se u operi radi o ljubavi između pastirice i pastira, ali to je sve gledje sličnosti. U njoj ima prijevare i laganja. To nije način izgrađivanja odnosa puna ljubavi.

NOVINAR 6: Ani Mé za *Coro Coro Comic*. Pozdrav vama i vašim obiteljima. Ako biste se morali usporediti s likom iz stripova, koji biste izabrali?

SULAMKA: Stvorila bih vlastiti lik. Osim toga, ja živim u realnom svijetu. S dužnim poštovanjem, virtualni svijet nije za mene.

SALOMON: Potpisujem to što kaže. Kako *sulamitsko!*

NOVINAR 7: Ess Ential za *Vanithu*. Što je najjedinstvenije što ste rekli jedno drugomu?

SULAMKA: Mogu vam brzo odgovoriti jer mi je kristalno jasno i jer sam bila stvarno dirnuta time što je Salomon napisao pred kraj *Pjesme nad pjesmama*: „Stavi me kao znak na srce, kao pečat na ruku svoju, jer ljubav je jaka kao smrt, a ljubomora tvrda kao grob. Žar je njezin žar vatre i plamena Jahvina. Mnoge vode ne mogu ugasiti ljubav niti je rijeke potopiti.“ Dira me čak i sada jer se taj plamen odnosi na Boga.

SALOMON: Upravo se u tome nalazi tajna: živjeti kao par u vezi s Bogom. Ako računaš na Njega, nema prepreke koju ne možeš nadvladati.

MODERATOR: Upravo sam dobio poruku na WhatsAppu od Past Afaria iz *Good Kosher Fooda*: „Vrijeme za ručak!“ (smijeh) Kasno je i moramo ostaviti naš par da nastavi sa svojim životom. Puno vam hvala na vašim pitanjima. Salomone, Sulamko, hvala na vašim riječima.

Prepisao: Quae Scribo

MOLITVA DANA

Dragi Bože, priznajem da riječi imaju moć dati život. Dotakni moje srce tako da riječi koje izlaze iz mojih ustava budu ljubazne, pune ljubavi, blage, konstruktivne, iskrene i čiste.

**AKO RACU-
NAŠ NA NJE-
GA, NEMA
PREPREKE
KOJU NE
MOŽEŠ NAD-
VLADATI.“**

PITANJA

1. Što si posebno zapazio u ovom čitanju? Zašto?

2. Prema Victoru, koji su sastojci potrebni za dobru komunikaciju? Bi li dodao još nešto?

3. Što bi sada rekao, koji je tajni sastojak za uspješan brak? (Uzmi u obzir i prošla poglavlja. Što si dosad naučio?)

4. Koji je najbolji savjet koji ćeš danas primijeniti?

5. „Poštujem druge ljude, ali pažljivo biram kojim će komentarima stvarno posvetiti pažnju. Ako će ojačati našu vezu, onda ih prihvacaćam. Ako će na nas djelovati negativno, odlučim ih ignorirati.“ Koga bismo stvarno trebali slušati, a koga ne?

ISTRAŽI DUBLJE

- **Pročitaj** Pjesmu nad pjesmama 4,1-7.10.11; 5,10-16; 6,4-12; 7,1-9. Po-drtaj ili označi što si posebno zapazio. Koje vrste riječi koriste Salomon i Sulamka? S kojom namjerom? Vidiš li napredak u vrsti „komplimenata“ koje daju jedno drugomu?
- **Istraži** Pjesmu nad pjesmama 8,5-7. Koristi se biblijskim komentarima i potraži pomoć od svoga pastora ili mentora.
 - Prema Francis Landy, ovi su redci smješteni u tematsko središte knjige.
 - Ovo je fascinantno: ako pogledate originalni hebrejski jezik, riječ koja zauzima „krajnje vrhunsku poziciju“ jest **šalhebetyā**, što doslovno znači „plamen Jahvin“²; drugim riječima, Božje ime eksplisitno se pojavljuje u tekstu i koristi se za opis ljubavi (ljubav je plamen Jahvin).
 - Dakle, cijela se knjiga sjedinjuje u Pjesmi nad pjesmama 8,6. Prema biblijskom komentatoru Andréu LaCocqueu, „cijela je pjesma **sažeta** u ovom izrazu (plamen Jahvin)“.
- **Razmisli:** „Romantični vrhunac Pjesme nastaje pred kraj poeme, neposredno prije epiloga. To je poučno, jer tek nakon što par iskusi nesigurnosti, kušnje i opruštanje u braku, sposobni su ući još dublje u romantična zadovoljstva braka. (...) Pjesma nad pjesmama (...) želi da znamo da se ljubavni odnos najbolje razvija tijekom cijelog života predanosti.“³
- **Razmisli:** „Ako je ljudska ljubav sâm plamen Jahvin, onda je ova ljudska ljubav, kao što je opisana u Pjesmi, **najbolja** i ukazuje iznad sebe, na Gospodina ljubavi.“⁴
- **Pročitaj** ponovno Pjesmu nad pjesmama 8,6 imajući na umu da originalni hebrejski tekst govori o „plamenu Jahvinu“. Na što ukazuje činjenica da je ljubav opisana kao sâm Božji plamen?
- **Moli se** za kvalitetu tvoje ljubavi, prema Bogu i prema bližnjima.

OSOBNI IZAZOV

Današnji izazov sastoji se od pisanja riječi uvažavanja pet do deset ljudi u tvome životu (prijatelju, članu obitelji, kolegi, boljoj polovici...).

Ne zaustavljam se ovdje. Razmisli o tome koje vrste riječi upotrebljavaš za druge ljudе? Ima li išta što bi trebao promjeniti? Zamoli Svetoga Duha da te uvjeri što bi trebao promjeniti i napravi plan da to postigneš.

Završi s Pjesmom nad pjesmama 8,6, Izrekama 15,1 ili Filipljanima 4,8. Zapiši ove tekstove, nacrtaj ih, upotrijebi kao inspiraciju za kaligrafiju, pjesmu ili jednostavno označi u svojoj Bibliji. Zatim to možeš fotografirati i podijeliti na svojoj društvenim mrežama.

AKTIVNOSTI

PRVA AKTIVNOST: POZIRANJE NA DOBAR NAČIN

Potrebno

- › mobilni telefon
- › društvena mreža (Instagram, Facebook, Twitter itd.)
- › wi-fi

Opis aktivnosti

Misli na jednu posebnu osobu, bila ona supružnik, partner ili partnerica ili vrlo bliski prijatelj. Potraži četiri fotografije prelijepoga vremena koje ste proveli zajedno i dragih uspomena koje ste proživjeli s tom osobom i podijeli ih na Instagramu ili nekoj drugoj društvenoj mreži uz nekoliko pozitivnih poruka o toj osobi. Usredotoči se na njihove kvalitete, zahvali im itd.

Primjena

Kao što smo vidjeli u priči u ovom poglavlju, doista je važno izreći lijepo stvari koje primjećujemo u našim odnosima, bilo da su prijateljski ili ljubavni. Često pretpostavljamo da druga osoba već zna što mi mislimo o njoj jer, na kraju krajeva, ona je naša najdraža osoba! Međutim, važno je i potrebno pretvoriti to povremeno u riječi. Jedan od pet jezika ljubavi⁵ jest komunikacija riječima pohvale i priznanja. To znači da druga osoba čuje i dobiva tvoje komplimente na način da shvati koliko je ti voliš. Biblija je puna velikih trenutaka u kojima su riječi imale snagu promijeniti život glavnih junaka. Istakni i usredotoči se na snažne strane vašega odnosa i to će vas približiti „savršenom paru“ kakav Bog želi da budete.

DRUGA AKTIVNOST: NAJBOLJI PAR

Potrebno

- › kemijska olovka za svaku osobu
- › list papira za svaku osobu

Opis aktivnost

Razmisli o kvalitetama ili karakteristikama koje bi trebale postojati u tvojem ljubavnom odnosu ili u tvome prijateljstvu. Napravi popis.

Koji aspekti već postoje u vašem odnosu, a na kojima još morate raditi kao par? Kako biste ih mogli primijeniti u svom odnosu?

Primjena

Par, bilo da se radi o prijateljskom ili ljubavnom odnosu, mora biti tim u kojemu oboje zajedno pobjeđuju ili gube. Ako se par vidi kao tim, uvijek će tražiti što je dobro za oboje, uvijek će se pobrinuti da je njegov član tima dobro, tako da bi oboje bili dobro. Današnji tekst daje mnogo savjeta o „savršenom paru“. Svaki je važan za tebe i tvoje odnose. Biblija nam daje mnogo primjera iz kojih možemo učiti. Kada ih „prevedemo“ na naš današnji jezik, možemo stvarno iz njih izvući najviše. Gledaj na par kao na tim dvoje ljudi koji igraju zajedno da bi postigli isti cilj. Kada mislimo samo o vlastitom dobru, možemo povrijediti tim. Razmisli o kvalitetama koje si zapisao i nađi načina da ih razvijete. To će vam sigurno pomoći da budete „najbolji par“.

8

NAJBOLJE OD NAJBOLJEGA

KLJUČNI TEKST:

PJESMA NAD PJESMAMA 1,1;
OTKRIVENJE 19,1-8

VESELIMO SE I ZAHVALIMO MU JER DOĐE JANJETOVA SVADBA. ZARUČNICA – CRKVA – SPREMNA JE.

OTKRIVENJE 19,7

Rabbi Akiva rekao je: „Na svijetu nema ničega sličnoga danu kada je *Pjesma nad pjesmama* bila dana Izraelu, jer sva su pisma sveta, ali *Pjesma nad pjesmama* je svetija od najsvetijih.“ (Mišna, *Yadayim* III, 5) A u rabi o *Pjesmi nad pjesmama* rabbi Eleazar ben Azariah dodao je: „Isto su tako sva pisma sveta, ali *Pjesma nad pjesmama* je svetija od najsvetijih. Jer iskazuje nebesko strahopoštovanje i dobrodošlicu Njegovu Jarmu.“¹

Obojica su smatrala da u ovoj romantičnoj priči ima nešto više. Usporedili su je s odnosom između Boga i Njegova naroda. I imali su pravo. Ellen G. White govori o tome ovako:

„I u Starom i u Novom zavjetu bračni se odnos koristi da bi predstavio nježnu i svetu zajednicu koja postoji između Krista i Njegova naroda, otkupljenih koje je kupio po cijeni Golgote. „Ne boj se“, kaže Bog, 'jer muž ti je tvorac tvoj, ime mu je Gospod Nad Vojskama; i tvoj je Otkupitelj Svetac Izraelov.' „Vratite se, sinovi odmetnuti“, riječ je Gospodnja, 'jer ja sam vaš muž i ja ću vas uzeti.'“ (Izaja 54,4.5; Jeremija 3,14 – Varaždinska Biblija) U *Pjesmi nad pjesmama* čujemo mlađenčin glas kako kaže: 'Dragi moj pripada meni, a ja njemu' I On, koji se za nju 'ističe među tisućama', govori svojim izabranima: 'Sva si lijepa, priateljice moja, i nema mane na tebi.' (Pjesma nad pjesmama 2,16; 5,10; 4,7)" (Ellen G. White, *Letters to Young Lovers*, str. 16)

Prisnost i suradnja u bračnom odnosu vrlo su slični Božjem odnosu sa svojim narodom. Ako pomnije pogledate *Pjesmu nad pjesmama*, otkrit ćete da s Gospodinom...

- > **...dijelimo ime i identitet.** On je Krist, mi smo kršćani.
- > **...dijelimo Eden.** Isus se predao u Maslinskom vrtu da bismo mogli uživati u drvetu života.
- > **...dijelimo iste uvjete.** S Isusom u svome životu naša prošlost i status nisu važni. Dapaće, radi se o prilici da volimo i budemo voljeni na istoj razini.
- > **...dijelimo iste prilike.** Krist vidi najbolje u nama, On ide dalje od površnoga gledanja. Svi smo vrijedni i osjećamo se vrijednima. Taj osjećaj omogućuje nam da vidimo vrijednost drugih ljudi.

NA PUTOVANJU NATRAG U NEVINOST EDENA BOLJE JE PUTOVATI KAO PAR – KAO PAR S DRAGOM OSOBOM ILI KAO PAR S BOGOM.“

- › **...dijelimo unutarnju ljepotu.** Zahvaljujući Isusu, mi uživamo u smijehu, dobroti, humoru, zahvalnosti, nesebičnosti, službi, autentičnosti, povezanosti i duhovnosti. Čak i najboljem Van Goghu nedostaju tolike boje i teksture.
- › **...zajedno smo u predanosti.** Uz Njega učimo davati sve, u najboljem smislu i u svim vidovima dobrote.
- › **...dijelimo čistoću.** S Isusom u našim srcima stvari postaju više naše; vidimo ih jasnije, čišće, bistrije i ljepše.
- › **...zajedno slavimo.** Nadvladavamo strah od predanosti i pomičemo se prema uživanju u odgovornosti. I, kao da to nije dovoljno, na kraju se dobro zabavljamo.
- › **...imamo zajedničke planove.** S Isusom privremeno postaje vječno. Naši se vidici proširuju više nego što smo ikada zamisljali. I kada se najmanje nadamo, pogledamo se i otkrijemo da smo strpljivi, dobri, pošteni, puni razumijevanja, povjerljivi, puni nade, otporni i čak besmrtni (ovo posljednje ostvarit će se na kraju kraja, na početku novoga početka).
- › **...zajedno razgovaramo.** Isus voli s nama razgovarati kod kuće, kada otvorimo vrata, pozovemo Ga da uđe i kada s nama večera. Ti razgovori uče nas o smislu riječi koje ozdravljaju i o zdravoj Riječi.

Dakle, da, čini se da postoji više od samo ljubavne priče između kralja Salomona i Sulamke. Ova je knjiga prisutna u mnogim drugim ljubavnim pričama koje započinju ovdje, a završe tamo.

OD EDENA DO NOVE ZEMLJE, ZAUSTAVLJAJUĆI SE U PJESMI NAD PJESMAMA

- › U Postanku 2 Bog ide u šetnju s Adamom i Evom. On je dostupan Bog koji voli razgovarati „jedan na jedan“. U Pjesmi nad pjesmama 5,2 dragi kuca na vrata svoje ljubljene, sa žudnjom da budu zajedno: novi primjer želje da ostanu bliski. U Otkrivenju 3,20 Isus kuca na vrata onih koje voli sa željom da večera s njima: još jedan primjer Njegove želje da se približi.
- › U Postanku 2 Adam i Eva uživaju u raju. Priroda, s obiljem detalja, govori im o dragom Bogu koji je sve ukrasio do posljednje pojedinosti. U *Pjesmi nad pjesmama* stalno se spominju polje i životinje na njemu. To je povratak u Eden. U Otkrivenju 21

Novi Jeruzalem je vrt-grad: to je mjesto nenadmašne ljepote u kojemu stanuje sâm Bog sa svojim milima.

- U Postanku 2 Bog vjenčava Adama i Evu. Brak je za ljudе prirođan i poželjan odnos; odnos dualnosti i komplementarnosti. Pjesma nad pjesmama 3,6 – 5,1 smješta obred vjenčanja u središte knjige. Sve je ispunjeno bojama i ljepotom koje prate najuzvišeniji trenutak para koji je nadvladao svaku društvenu i emocionalnu prepreku. Otkrivenje 19,1-8 usredotočuje se na Janjetovo vjenčanje i cijeli se svemir zanosno veseli.

To su samo neki primjeri koji nam ukazuju na stvarnost. Na putovanju natrag u nevinost Edena bolje je putovati kao par – kao par s dragom osobom ili kao par s Bogom.

SVI SMO SKLADATELJI, SVI SMO PJEVAČI

Otkrivenje nam govori o budućoj proslavi. Ne bilo kakvoj proslavi, nego o **onom SLAVLJU**. Bit će to vrijeme za ponovne susrete, zagrljaje, gozbe i glazbu, mnogo glazbe.

Otkrivenje nas podsjeća da najbolja opera tek treba doći. Ja je zovem *Pjesma Pjesme nad pjesmama*, no službeno je poznata kao *Pjesma Janjeta* ili *Pjesma spašenih*.

Mi ne znamo mnogo o glazbenom žanru ni instrumentima koji će se upotrebljavati, no zahvaljujući Ivan, ipak imamo dio stihova (sadrži *spoilere!*).

Prvi dio ide ovako:

Pjevali su novu pjesmu: „Kadar si da uzmeš knjigu i da otvorиш njezine pečate, jer si bio zaklan i svojom krvi iskupio Bogu ljudе od svakoga plemena, jezika, puka i naroda, i učinio ih 'za našega Boga' 'kraljevstvom svećenika' i oni će kraljevati na zemlji!“ (Otkrivenje 5,9.10)

Poruka priznavanja. Isus nas toliko voli da je dao cijeloga sebe za nas pa nećemo imati problema kod pjevanja visokih C-ova koliko god bude potrebno da bi to saznao cijeli svemir.

Nemamo riječi pjesme, ali svakako vidimo kakav bismo stav trebali imati kada budemo pjevali jer, na neki način, tu operu skladamo mi od samih naših života.

I čuh glas s neba 'poput šuma velikih voda' i udaranja jakog groma. A glas koji sam čuo podsjećao je na svirače što sviraju na svojim citrama. Pjevali su nešto slično novoj pjesmi pred prijestoljem, pred četiri Bića i pred Starcima. Nitko nije mogao učiti te pjesme, osim onih sto četrdeset i četiri tisuće koji su otkupljeni sa zemlje. To su oni koji se nisu okajali sa ženama; to su djevice. Oni prate Janje kud god ono ide. Oni su otkupljeni od ljudi kao prvenci Bogu i Janjetu. 'U njihovim se ustima ne nađe laž'; oni su bez mane. (Otkrivenje 14,2-5)

**OTKRIVENJE
NAS PODSJEĆA
DA NAJBOLJA
OPERA TEK
TREBA DOĆI.“**

**STIGLI SMO DO
VRHUNCA. SVATKO
OTKRIVA TKO JE
BOG: STVORITELJ I
ODRŽAVATELJ.“**

Četiri stava. Stav **čistoće**, udaljavanja od svega što je zbumujuće i mračno. Stav da **slijedimo Isusa**, naš uzor, i živimo u skladu s Njegovom porukom. Stav **autentičnosti**, gdje nema nesklada, postoji samo istina. I stav **predanosti**: ne mogu biti opravdan po svojim uvjetima; moram se staviti u ruke Onoga koji može očistiti moje grijeha – Isusa.

Treći nastavak, dio partiture *Arije Janjeta*:

Oni pjevaju pjesmu Mojsija, sluge Božjega i pjesmu Janjeta: 'Velika su i divna tvoja djela, Gospodaru, Bože, Svetogruči! Pravedni su i ispravni tvoji putovi, Kralju naroda! Tko da te, Gospodaru, ne poštije i 'tvoje ime ne slavi'? Ti si, naime, jedini 'svet'; da, 'svi će narodi doći i pokloniti se pred tobom', jer si pokazao svoja pravedna djela. (Otkrivenje 15,3.4)

Stigli smo do vrhunca. Svatko otkriva tko je Bog: Stvoritelj i Održavatelj. Bog koji nam pomaže da rastemo karakterno i u ponašanju. Najsvetiji Bog. Bog kojega slavimo kao odgovor na Njegovu predanost nama i na Njegova vjerna obećanja.

Što reći? Trebamo biti na toj premijeri jer će to biti **Magna opera**. Štoviše, trebamo biti dio nje, trebamo pjevati svim svojim bićem, puni radosti i ljubavi. U tom smislu ohrabrujem te da već započneš s probama. Vježbaj svoj glas kako bi tvoje riječi donijele život. U dahni duboko Duha koji sve usavršava. Iznad svega, uči voljeti kako to Bog želi od tebe.

Ja ću rezervirati svoje mjesto kako bih pjevao kraj Salomona i Sulamke. I stvarno se nadam da ću te vidjeti u blizini.

MOLITVA DANA

Dragi Bože, želim naučiti voljeti onako kako ti želiš da volim. Pomozi mi da imam stav čistoće, da slijedim Isusa, da budem autentičan i predan u ljubavi. Hvala ti za budućnost punu nade koju nam daješ. Pomozi mi da svakoga dana živim prema načelima tvojega vječnog kraljevstva.

PITANJA

- 1. Što si posebno zapazio u današnjem čitanju? Zašto?**

- 2. „Naučiti voljeti kako to Bog želi od tebe.“ Što to sada znači za tebe?**

- 3. Zašto je bračni odnos uspoređen s odnosom Boga i Njegova naroda?**

- 4. Čitaj Efežanima 5,21-32. Zapazi kako Pavao citira Postanak 2,24. Usredotoči se također na važnost poslijednjega retka (32). Razgovorajte kako je, u svijetlu ovoga teksta, brak „tip“ Isusova odnosa s Crkvom. Kako zbog toga gledaš na brak? I općenito na odnose u vezi?**

- 5. Koja je bila najveća pouka za tebe u ovom proučavanju Pjesme nad pjesmama? Koja pitanja ostaju neodgovorena? Iznesi to u skupini.**

MOJA RAZMIŠLJANJA

Što je u ovim poglavljima najviše utjecalo na tebe? Kako ćeš to primijeniti u svome životu?

ISTRAŽI DUBLJE

- **Pogledaj** ponovno Victorov popis niza kvaliteta koje dijelimo s Isusom prema Pjesmi nad pjesmama.
 - U svojoj bilježnici ili digitalnoj datoteci nacrtaj tablicu koja će imati tri stupca, poput priložene. Razmisli o tome kako možeš svaku karakteristiku primijeniti u svom odnosu s Isusom i u svom odnosu s (budućim) partnerom. Posljednji stupac možeš promijeniti za svoga prijatelja ili bliskog člana obitelji.
- **Istraži** četiri riječi koje su upotrijebljene za ljubav u originalnom grčkom jeziku u Bibliji. Što znači svaka od njih? Pitaj svoga pastora ili mentora za pomoć.
 - Jesi li znao da grčki prijevod Biblije, Septuaginta, koristi grčku riječ *agape* za ljubav u Pjesmi nad pjesmama? *Agape* je riječ koja opisuje Božju nesebičnu ljubav u Novom zavjetu. Kako to utječe na tvoje razmišljanje o vrsti ljubavi o kojoj smo proučavali u Pjesmi nad pjesmama? Kakav nam ideal ona postavlja?
- **Razmisli** o vrhuncu pjesme – Pjesmi nad pjesmama 8,6: „Ako je ljubavni plamen – strasna ljubav – kakva je između čovjeka i žene, doista plamen Jahvin, onda je **vrlo jasno rečeno da ova ljudska ljubav potječe od Boga**, 'iskra svetoga plamena'. Stoga je ona **sveta ljubav**. Takav za-

ključak ima duboko značenje za cijelo čitanje Pjesme nad pjesmama – i za **kvalitetu i pobudu** ljudske seksualne ljubavi. Pjesma nad pjesmama 8,6 čini jasnim ono što je već implicirano u ženinim molbama koje upućuje prijateljicama da **ne bude ljubavi dok ne bude spremna** (2,7; 3,5; 8,4). (...) **Ljubavni odnos nije samo divan, blagotvoran i dobar nego i svet.**²

- **Pročitaj** Postanak 1 – 3 i Otkrivenje 21,1-7. Odakle dolazi? Što nas čeka u Božjoj budućnosti? Što iz ovih odlomaka najviše utječe na tebe? Kako bi naša sadašnjost trebala biti pod utjecajem prošlosti (početka) i budućnosti priče o ljudskom rodu?
- **Istraži** druge biblijske odlomke koji govore o Bogu kao ljubavniku ili suprugu. Možeš početi s Izajjom 62,5, Ezeikielom 16,8 i Hošeom. Koje još retke pronalaziš?
- **Moli se** za sljedeće korake koje ćeš poduzeti nakon ovoga proučavanja Pjesme nad pjesmama. Zamoli Boga da ti pomogne odabrati osobni izazov koji će ti doista pomoći da rasteš i doneseš dobre odluke u svojim odnosima, osobito ljubavnim (sadašnjim ili budućim).

Kako će ovo primijeniti u svom životu...

KARAKTERISTIKA	...s Isusom	...sa svojim budućim partnerom/ supružnikom
Dijelimo ime i identitet.		
Dijelimo Eden.		
Dijelimo iste uvjete.		
Dijelimo iste prilike.		
Dijelimo unutarnju ljepotu.		
Dijelimo istu predanost.		
Dijelimo čistoću.		
Zajedno slavimo.		
Imamo zajedničke planove.		
Međusobno razgovaramo.		

OSOBNI IZAZOV

Stigli smo do kraja proučavanja Pjesme nad pjesmama. Istina je da je tema ljubavi, odnosa i braka aktualna i danas kao i u bilo kojem razdoblju u povijesti. Svi mi težimo za odnosima koji će nas ispuniti. Želimo voljeti i biti voljeni. Iskusiti pravu ljubav. Nemoj ostaviti ovo proučavanje a da ga nisi učinio stvarnim i značajnim za sebe i svoje okolnosti.

Stvori plan za svoj pristup ljubavi, odnosima i, da, čak i braku. Birati supružnika jedna je od najvećih odluka koju ćeš donijeti. Sigurno zaslужuje da uzmeš vremena da istražuješ, učiš od drugih i, kao Isusov sljedbenik, razumiješ Božje namjere za ljubav i brak. Naposljetku, „ljudi koji uđu u dobar brak nisu sretni u ljubavi. Oni tom stazom idu s čvrstim planom“.³

Ovdje ćeš naći nekoliko mogućnosti među kojima možeš odabrati jednu kao konačni izazov.

- 1.** Odvoji neko vrijeme za pregled svih poglavlja. Na 72. stranici možeš zapisati svoje misli kao zaključak ovoga putovanja. Što je na tebe najviše utjecalo? Koji su tvoji sljedeći koraci? Postavi si sljedeća pitanja:⁴
 - a.** Kako je Sveti Duh iskoristio proučavanje Pjesme nad pjesmama da obogati tvoje razumijevanje evanđelja?
 - b.** U kojim bi aspektima svoga karaktera volio rasti kao rezultat ovoga proučavanja Pjesme nad pjesmama?
 - c.** Kako si napredovao u razumijevanju Božje ljubavi proučavanjem Pjesme nad pjesmama?
- 2.** Je li ti ponestalo vremena da dovrši bilo koji osobni izazov ili dio Istraži dublje? Sada je pravo vrijeme da se vratиш i dovrši to. Možeš čak promijeniti osobni izazov u tjedni, mjesecni ili godišnji cilj.
- 3.** Imali smo samo 8 poglavlja za prolazak kroz Pjesmu nad pjesmama. Možda to nije bilo dovoljno za tebe. Možda još uvijek imaš pitanja. Možda još uvijek moraš čitati ispočetka i

ispočetka (samo naprijed!). Također, možda želiš upotrijebiti opsežniji biblijski vodič kako bi istražio/la dublje, kao što je *Knowing the Bible: Song of Solomon* - studija u 12 tjedana. Pitaj svojeg pastora, prijatelja ili mentora da ti predloži slične resurse ako ti to želiš. Važno je koristiti vodič za proučavanje kao alat koji će ti pomoći iscrpno proučiti tekst.

4. Razgovaraj s pastorom ili mentorom i koristi ovo proučavanje kao poticaj da organizira skupine za biblijsko proučavanje, predavanja s pitanjima i odgovorima, razgovore, razgovore „jedan na jedan“ itd. da biste nastavili otkrivati više o Bogu i ljubavi, odnosima, seksu, vezi i samačkom životu. Ne zadržavaj svoja pitanja i misli za sebe. Rastemo kada dijelimo s drugim ljudima. Moglo bi te također zanimati posvetiti se temama koje ovo proučavanje nije izravno obrađivalo, a koje su ti važne, kao što su razvod, pornografija, masturbacija, rod i spol... Što god činiš, zapamti da je Bog ljubav i sve što planiramo, kažemo ili činimo, mora biti motivirano tom ljubavlju.

5. Nauči iz mudrosti drugih.

a. Napisano je toliko knjiga o ljubavi i odnosima koje ti mogu biti od velike pomoći u vlastitim odnosima. Sada je savršeno vrijeme da odabereš knjigu o ljubavi, seksu ili odnosima i odvojiš vrijeme za čitanje, sâm, s prijateljima, s posebno dragom osobom ili sa supružnikom. Pobrinij se da je aktivno čitaš, označi što si posebno zapazio i zapiši vlastite komentare i pouke.

Evo nekoliko prijedloga:

- Gary Chapman: *Pet jezika ljubavi* (Mozaik knjiga, 2019)
- Gabor Mihalec: *Bez poigravanja* (Znaci vremena, 2019)
- Henry Cloud, John Townsend: *Granice u vezi* (Znaci vremena, 2019)
- Mark A. Finley i Steven Mosley: *Što znaju sretni bračni parovi* (Znaci vremena, 2017)

- Ellen G. White: *Temelji sretnog doma* (Znaci vremena, 2019)
- Emerson Eggerichs: *Ljubav i poštovanje* (Figulus, 2015)

U svemu što vidiš i čitaš primjeni Pavlov princip: „Sve provjeravajte, što je dobro, zadržavajte.“ (1. Solunjanima 5,20.21) Donosi svoje odluke o ovoj važnoj temi, tražeći vodstvo Svetoga Duha.

b. Dodatno uz knjige možeš slušati podceste, propovijedi i slično na tu temu. Evo nekoliko primjera (na engleskom jeziku):

- Love & Marriage Series, Storyline Church (Nelita Crawford and Ty Gibson):
<http://bit.ly/loveandmarriageStoryline>
- Why Jesus Can't Be Your Boyfriend (Darlye Innocent, Adventist Christian Fellowship):
<http://bit.ly/whyjesusnoboyfriend>.
- Izvori za parove:
<https://family.adventist.org/people/couples/>.

6. Razmisli o sljedećim pitanjima koja mogu predstavljati izazov za tebe. Je li **predanost** problem za tebe? Zašto? Jesi li u konačnici u strahu da će stvari poći po zlu, da ćeš „završiti razvodom“? Tražiš li lažnu sigurnost u „nedozvoljenom odnosu“ jer, na kraju, većina ljudi jednostavno završi razvodom? Možda statistika koju si „čuo“ ne odražava točno stvarnost za one koji slijede Božji savjet.

a. Procitaj članak o stopi kršćanskih razvoda: <http://bit.ly/Christiandivorce> i stekni drugačiji pogled na stvarnost. Kako ti ovo istraživanje daje nadu?

b. Jesi li znao?

- „Učestalost tuge, ideja samoubojstva, planiranje i pokušaji samoubojstva porasli su s brojem seksualnih partnera u svim rasnim/etničkim skupinama.“ (*The Relationship between Multiple Sexual Partners and Mental Health in Adolescent Females*, preuzeto s <http://bit.ly/EffectsMultipleSex>)
- „Izračunato je da je broj seksualnih partnera koji povećavaju osjećaj sreće u prošloj godini bio 1.“ (*Money, Sex and Happiness: An Empirical Study*, preuzeto s <http://bit.ly/Sexandhappiness>)
- c.** Sada pogledaj svoje odnose. Kako možeš biti predaniji u svojim odnosima (prijateljstva, veze/braka)? Koje praktične korake trebaš poduzeti? Pobrini se da prvi korak učiniš u sljedeća 72 sata.
- 7.** Koja (teška) pitanja trebaš postaviti sebi glede ljubavi? Učini to sada.

AKTIVNOSTI

PRVA AKTIVNOST: U TOME SMO ZAJEDNO

Potrebno: markeri koji se mogu koristiti za kaligrafiju, poseban papir za izradu kartica i razglednica, poštanske marke i naljepnice (po izboru), aplikacija za dizajn (po izboru).

Opis aktivnosti

Aktivnost možete provesti individualno, u paru ili u skupini.

- Upotrijebi svoju kreativnost za izradu različitih kartica ili razglednica s porukama ili sloganima za različite stvari koje dijelimo, prema Victoru (vidi prvi dio osmog poglavlja). Na primjer, „dijelimo unutarnju ljepotu“, „dijelimo iste prilike“... To možemo učiniti kaligrafiom ili pomoću aplikacije za dizajn (npr. Canva).
- Tijekom sljedećega tjedna podijeli barem jednu karticu ili razglednicu dnevno na svojim društvenim mrežama. Možeš je također dati nekome kao poklon. Odvoji vrijeme da objasniš da na taj način želiš podijeliti autentičnu ljubav koju nam Bog nudi.

Primjena

Salomon je podijelio s nama Božju mudrost kako trebamo voljeti, i to do te mjere da još i danas možemo učiti iz njegove umjetnosti i dubine. Slati duboke, umjetničke poruke, čak i ako su kratke, pomoću naših društvenih mreža također može biti način širenja Božje ljubavi drugima i poziv da ne razmišljamo samo o njoj, nego da je i iskusimo.

DRUGA AKTIVNOST: REKONSTRUIRATI RAJ, NJEGOVATI ODNOS

Potrebno: plosnati kamenčići bijele ili svijetle boje, jedan prozirni spremnik, zemlja za cvijeće, sjeme cvijeća ili aromatičnih biljaka, dvije dekorativne kutije od kartona ili drveta (npr. škrinjica), vodootporni marker.

Opis aktivnosti

Ova aktivnost može se provesti individualno, u paru ili u skupini. Može trajati koliko god dugo želite.

Priprema

- Na plosnate kamenčice napišite kratke izraze koji opisuju i podsjećaju na situacije, prizore, pejzaže, osobne odnose, odnose s Bogom, aktivnosti, slavljenje itd. u oba raja: u Edenu i budućem, obnovljenom raju na Novoj zemlji. Stavi kamenčice o Edenu u jednu kutiju, a one o Novoj zemlji u drugu. Sada odaberi posebno mjesto za prazni spremnik i te dvije kutije.

Aktivnost

- U vremenu koje ste odredili za ovu aktivnost svaki sudionik odabrat će kamenčić iz svake kutije (ukupno dva) i staviti ga na dno prozirnog spremnika. Na primjer: odaberi kamenčice rano ujutro nakon jutarnjeg duhovnog razmišljanja ili prije nego što odlaziš iz kuće, ili prije odlaska u krevet, ili svaki put kada se susretneš s tebi posebno dragom osobom, ili svaki put kada se okupi skupina mladih, ili svakog petka navečer, ili u subotu itd.
- Kada staviš u spremnik sve kamenčice koje si htio, odredi posebno vrijeme kada ćeš unutra staviti zemlju. Na kraju posij sjeme i čekaj da nikne.

Primjena

Njegovanje odnosa je način rekonstrukcije Božjeg originalnog plana za Adama i Evu u Edenu. Takav će biti obnovljeni život u raju na Novoj zemlji. Ta rekonstrukcija povremeno nas podsjeća odakle smo i kamo idemo. Iznad svega, pomaže nam da naš identitet raste tako da znamo tko smo i da priznajemo da nas je stvorio Stvoritelj u ljubavi i za ljubav. To se sve može predstaviti rastom sjemena, što zahtijeva brižnu ljubav i dobru zemlju kako bi napredovalo. Na sličan su način odnosi ukorijenjeni u Božjoj ljubavi o kojoj učimo u Edenu i koju ćemo u potpunosti iskusiti na Novoj zemlji.

TREĆA AKTIVNOST: JEDNINE U MNOŽINI

Potrebno: karton, vruće ljepilo, škare, časopis ili isječci iz novina, printane fotografije, svakodnevne stvari, markeri ili boja (po izboru), aplikacija za uređivanje fotografija (po izboru).

Opis aktivnosti

Ovu aktivnost možete provesti individualno, u parovima ili u skupini. Cilj je da stvorite sliku ili kolaž kao umjetničku prezentaciju druge osobe i sebe.

- Cilj je svake slike izraziti lice i/ili tijelo osobe (svoje i nekoga drugoga) koristeći isječke iz novina i svakodnevne predmete. Uvjet je da svaki dio kolaža mora predstaviti nešto što je karakteristično za osobu koju opisuje. Na primjer, ako predstavljam osobu koja voli botaniku, uzet ću peteljke cvijeća ili lišće za njezinu glavu; ako mislim da osoba ima veliki glazbeni talent, napravit ću njezin osmijeh od isječaka klavijature.
Još jedan primjer: Ako volim biti točan, mogu izrezati satove da napravim svoje oči; ako volim davati darove, dizajnirat ću svoje prste od šarenih vrpci za zamatanje darova itd. Ono što čini ovu aktivnost zanimljivom jest da fokus nije samo na fizičkim stranama svake osobe nego i na njezinim emocionalnim i duhovnim osobitostima.
- Kada završite, vrijeme je da se razmišlja o objema kreacijama. Fokus ovoga umjetničkog dijaloga jest da pojasnimo i usporedimo kako vidimo sebe i kako druga osoba vidi nas, što nas spaja, što nas čini različitima, kako se dopunjujemo, što volimo ili što nas privlači, što čini svakoga od nas posebnim i jedinstvenim. Na kraju se zajedno pomolite, zahvalite jedan za drugoga i zamolite Boga da blagoslovi svakoga od vas.

Primjena

Kada otkrijemo druge kroz leće Božje ljubavi koju nam daruje, mi učimo prihvati i cijeniti njihovu jedinstvenost: što čini svakoga od nas drugačijim, posebnim i jedinstvenim. U slučaju

para, te posebnosti mogu biti zajedničke ili se mogu razlikovati te se na taj način dopunjavati. Božjom pomoću, ova figurativna umjetnička vježba može nam pomoći da otkrijemo što nas čini množinom počevši od jednine. Učimo se usredotočiti na uzajamnu ljubav u množini: „mi volimo **jedan drugoga**“.

ČETVRTA AKTIVNOST: MOLITVA

Završimo naše proučavanje u molitvi, u tihoj molitvi ili u skupinama po tri ili četiri osobe. Molite se za sljedeće teme:

- **Bolja od svih drugih** – Molite Boga da vam pomogne prepoznati najljepšu pjesmu, osjetiti nostalгију za svijetom za koji smo bili stvoreni i za odnose ljubavi koji su tamo počeli.
- **Najveća ljepota** – Zamolite Boga da vam otvori oči da možete pronaći ljubav koja stanuje u prostorima u koje treba zaviriti bistrijim pogledom.
- **Najbolja ljubav** – Volimo kako Bog želi da volimo, u svim dimenzijama, uživajući u svemu, dajući sebe, u pravo vrijeme i u odgovarajućem kontekstu.
- **Najčišća vrsta ljubavi** – Molite Boga da vam pomogne živjeti u odnosima visoke kvalitete, koje označavaju pridjevi dobrog ljubavnika.
- **Najunosniji ugovor** – Molite Boga da vam pomogne nadvladati strah od predanja i da vam pomogne stvoriti duboke i dugotrajne odnose.
- **Najbolji projekt** – Neka vaša ljubav bude više kao morska spužva, a manje kao kamenica, neka bude ljubav s osam pozitivnih sinonima o kojima čitamo u 1. Korinćanima 13.
- **Najbolje riječi** – Neka Bog dotakne vaše usne da biste uvijek govorili životodavne riječi ljubavi.
- **Najbolje od najboljega** – Neka svaki od vaših odnosa ukazuje na Novu zemlju, jer smo naučili istinski voljeti, onako kako Bog želi da volimo.

IMPRESUM

MAGNA OPERA NAJLJEPŠA PJESMA

Naslov originala: *Opera Magna: El cantar más bello*
©2021 Odjel za mlade Intereuropske divizije
Kršćanske adventističke crkve
Schlosshaldenstrasse 17, 3006 Bern, Švicarska
youth@eud.adventist.org

Izvorni tekst pisan je na španjolskom jeziku i preveden je na engleski. Verzija teksta na engleskom poslužila je kao tekstni predložak za prijevod na druge jezike.

VODITELJ PROJEKTA:
Jonatán Tejel

UREDNUICA I KOORDINATORICA PROJEKTA:
Alexandra Mora

AUTOR GLAVNOGA TEKSTA:
Víctor Armenteros

PRIJEVOD NA ENGLESKI:
Alexandra Mora

SURADNICI:
Nerea Armenteros, Narcis Dragomir, Sarai de la Fuente Gelabert, Samuel Gil, Sayei Méndez, Alexandra Mora, Javier Palos Ibáñez, Silvia Palos Ibáñez, Loida Pamplona.

UREDNIK HRVATSKOGA IZDANJA:
Anton Matej Lukšić

PRIJEVOD:
Jolanda Werner

LEKTURA:
Selena Brkić

DIZAJN I PRIJELOM:
Simon Eitzenberger (simon.eitzenberger@desim.de)

FOTOGRAFIJE:
shutterstock.com, unsplash.com

Preporučuje se koristiti ovaj materijal za Molitveni tjedan mlađih u 2021. godini.

Ako nije drugačije naznačeno, biblijski citati preuzeti su iz prijevoda Kršćanske sadašnjosti.

Tiskanje ovoga materijala dopušteno je za lokalnu uporabu u crkvama, skupinama mlađih i drugim kršćanskim obrazovnim aktivnostima. Međutim, sadržaj ovoga materijala ne smije se reproducirati ni u jednom drugom obliku bez pisanih dopuštenja izdavača. Sadržaj se ne smije mijenjati ni na koji način. Sva prava pridržana.

Prvo izdanje, 2021.
Tiskano u Hrvatskoj

Što misliš o ovom materijalu? Odgovori nam ovdje:
<https://bit.ly/MagnaOperaSurveyCRO>

BILJEŠKE

KAKO NAJBOLJE ISKORISTITI OVAJ VODIČ ZA PROUČAVANJE

- ¹ Ellen G. White, *Put Kristu*, str. 93 (original).

PRVO / POGLAVLJE

- ¹ <http://bit.ly/oldestlovepoem>
- ² Tako kaže Aristofan: „Dakle, budući da je njihov prirodni oblik (lijudskega bića) bio podijeljen na dvoje (od strane bogova), svaki dio je žudio za drugom polovicom, pa bi se bacili jedan drugome u zagrljaj, sjedinjujući se...“ Platon, *Symposium*, str. 27. Čini se da su prva stvorena bića – prema grčkoj mitologiji – bila dvojna bića (dvije glave, četiri ruke, četiri stopala itd.) koja su cijeli dan provela hodanjem uokolo u krugovima stvarajući buku. Grčki bogovi su se umorili od toga i – bum! – podijelili su ih napola.
- ³ Ovo nije osoba, nego zbirka egipatskih ljubavnih rukopisa iz 12. i 13. stoljeća pr. Kr. koja se nalazi u knjižnici i muzeju Chester Beatty u Dublinu, u Irskoj (<http://bit.ly/chesterBeattyLove>).
- ⁴ <https://www.thewishfulbox.com/portfolio/into-the-wild-a-poem-for-nature/>

DRUGO / POGLAVLJE

- ¹ Jedan od autorovih mnogih talenata jest poznavanje hebrejskoga originala. Istaknute tekstove na početku svakoga poglavlja preveo je ili parafrirao iz originala sâm Victor, zbog čega ćeće primjetiti da se malo razlikuju od prijevoda iz vaše Biblije.
- ² <http://bit.ly/OperaJewelSong>
- ³ *Speedy* je posebnii model torbi Louisa Vuittona.
- ⁴ Jen Wilkin, *In His Image: 10 Ways God Calls Us to Reflect His Character*, 2018, Illinois, USA: Crossway, str. 153.

TREĆE / POGLAVLJE

- ¹ *Confronting Christianity*, str. 141.
- ² Isto, str. 160.
- ³ Izvor: *Is God Present in the Song of Songs?*, Richard M. Davidson. Dostupno na: academia.edu.

ČETVRTO / POGLAVLJE

- ¹ Tip vozila koje ide po svim vrstama terena.
- ² Dekorirana šuplja dječja igračka od papira puna slatkiša i poklona koja se na zabavama razbijala palicom dok se ne raspadne.

PETO / POGLAVLJE

- ¹ <http://bit.ly/InterviewingKate>
- ² Gary Thomas, *The Sacred Search*, 2013, Colorado, USA: David C. Cook, str. 22.

ŠESTO / POGLAVLJE

- ¹ Gary Thomas, *The Sacred Search*, 2013, Colorado, USA: David C. Cook, str. 144.
- ² Isto, str. 45, 46.
- ³ Isto, str. 59, 60.
- ⁴ Isto, str. 50
- ⁵ Isto, str. 209.
- ⁶ Izvor: *Is God Present in the Song of Songs?*, Richard M. Davidson. Dostupno na: academia.edu.

SEDMO / POGLAVLJE

- ¹ Melomanjak je ljubitelj glazbe.
- ² Da znamo da je to vrhunac zbog literarnih alata koji se upotrebjavaju u originalnom hebrejskom jeziku. Izvor: Richard M. Davidson, *Flame of Yahweh: Sexuality in the Old Testament*, 2007, Massachusetts: Hendrickson Publishers, str. 624. Vrijedi pročitati i poglavlja 13 (*Sexuality in the Song of Songs: They Holy of Holies*) i 14 (*Sexuality in the Song of Songs: The Flame of Yahweh*).
- ³ Jay Harvey, *Knowing the Bible: Song of Solomon, A 12 Week Study*, poglavlje 10: „Week 10: Renewed Consummation“, dio 1. [Kindle version], 2018. Preuzeto s amazon.com.
- ⁴ Richard M. Davidson, *Flame of Yahweh: Sexuality in the Old Testament*, 2007, Massachusetts: Hendrickson Publishers, str. 630, 631.
- ⁵ Vidi knjigu *Pet jezika ljubavi* Garyja Chapmana (Mozaik knjiga.)

OSMO / POGLAVLJE

- ¹ <http://bit.ly/GodIsraelAsLovers>
- ² Richard M. Davidson, *Flame of Jahweh: Sexuality in the Old Testament*, 2007, Massachusetts: Hendrickson Publishers, str. 630.
- ³ Steve Watters, citirano u: *The Sacred Search*, str. 80.
- ⁴ Preuzeto iz: Jay Havey, *Knowing the Bible: Song of Solomon, A 12-week Study*, poglavlje 10: „Week 12: Summary and Conclusion“, 2018 (Kindle verzija). Preuzeto s amazon.com.

Pjesma nad pjesmama postaje prekrasna zbirka ljubavnih pjesama kada ih učinimo svojima, kada do-
pustimo da vodi naše živote i priče. Približava nas istočnim melodijama i stavlja nas u zagrljaj osjećaja,
dijaloga, poštovanja i, da, čak i dobrog seksa.

*U ovih osam poglavља uživate u veličini biblijske poruke koja ima moći dotaknuti nas u
najdubljem dijelu našega bića. Ona prenosi obećanje posebno uzbudljiva iskustva.*

„Biti nježan, blag, strpljiv, izdržljiv, ne dati se lako izazvati, snositi sve, svemu se nadati, podnositi sve – to su plodovi koji rastu na dragocjenom drvetu ljubavi koje je nebeskoga porijekla. To drvo, ako se njeguje, pokazat će se kao vazdazeleno. Njegove se grane neće osušiti, lišće neće uvenuti. Ono je besmrtno, vječno, i stalno ga zalijeva nebeska rosa.“ (Ellen G. White, *Testimony Treasures*, sv. 1, str. 209)

